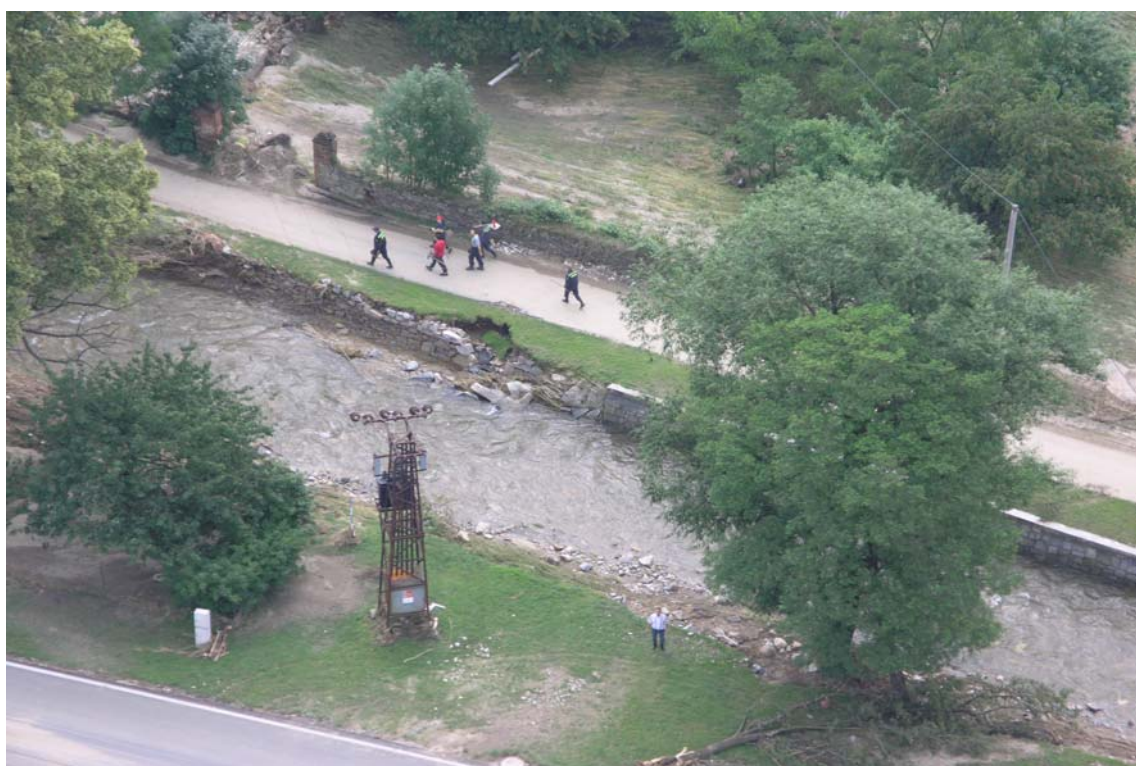

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

VYHODNOCENÍ POVODNÍ V ČERVNU A ČERVENCI 2009 NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

ČINNOST POVODŇOVÉ SLUŽBY A SLOŽEK IZS

Dílčí zpráva

Český
hydrometeorologický
ústav

Zadavatel: Ministerstvo životního prostředí
odbor ochrany vod
Vršovická 65
100 00 Praha 10

Projekt: **VYHODNOCENÍ POVODNÍ
V ČERVNU A ČERVENCI 2009
NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY**

Nositel projektu: Český hydrometeorologický ústav
Na Šabatce 17
143 06 Praha 4

Koordinátor projektu: Ing. Jan Kubát

Doba řešení projektu: 07/2009 – 12/2009

Dílčí část: **ČINNOST POVODŇOVÉ SLUŽBY A SLOŽEK
IZS**

Nositel dílčí části: Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.Masaryka, v.v.i.
Podbabská 30
160 62 Praha 6

Ředitel: Mgr. Mark Rieder

Odborný náměstek: Ing. Václav Bečvář, CSc.

Odpovědný řešitel: Ing. Helena Brtníková

Řešitelé: Ing. Miriam Dzuráková
Ing. Hana Hudcová
Ing. Jana Ošlejšková
Mgr. Pavla Řezníčková
Ing. Andrea Řídká

Místo uložení zprávy: MŽP odbor ochrany vod
ČHMÚ středisko informačních služeb
Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v. v. i.

OBSAH

1 Úvod	7
1.1 Cíle	7
1.2 Metodika dílčího úkolu	7
2 Přehled a vyhodnocení činností povodňových orgánů, orgánů krizového řízení a ostatních účastníků povodňové ochrany	9
2.2 Popis hlavních událostí a postup jejich řešení	9
Hlavní město Praha	9
Jihočeský kraj	9
Jihomoravský kraj	16
Karlovarský kraj	16
Královéhradecký kraj	16
Liberecký kraj	17
Moravskoslezský kraj	18
Olomoucký kraj	24
Pardubický kraj	27
Plzeňský kraj	27
Středočeský kraj	30
Ústecký kraj	31
Kraj Vysočina	33
Zlínský kraj	37
2.3 Popis a zhodnocení činnosti jednotlivých povodňových orgánů	40
2.3.1 Povodňové orgány (Ústřední povodňový orgán, povodňové orgány krajů, obcí s rozšířenou působností a obcí)	40
Ústřední povodňový orgán	40
Povodňové orgány krajů	41
Povodňové orgány obcí s rozšířenou působností a obcí	42
Přehled vyhlášených stupňů povodňové aktivity	43
2.3.2 Orgány krizového řízení	46
Přehled vyhlášených krizových stavů	46
2.3.3 Ostatní účastníci povodňové ochrany	47
Správci povodí	47
Správci drobných vodních toků	50
Předpovědní povodňová služba Českého hydrometeorologického ústavu	50
Složky Integrovaného záchranného systému	51
2.3.4 Prověření přenosu vybraných zpráv HPPS ČHMÚ	54
3 Náměty pro zlepšení systému povodňové služby a zvládání povodňových situací	59

POUŽITÉ ZKRATKY

AČR	Armáda České republiky
ČČK	Český červený kříž
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
GŘ HZS	Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru
HPPS	Hlásná a předpovědní povodňová služba
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
KOPIS	Krajské operační a informační středisko
KŠ	Krizový štáb
KÚ	Krajský úřad
MP	Městská policie
MŽP ČR	Ministerstvo životního prostředí ČR
MZe ČR	Ministerstvo zemědělství ČR
OOV	Odbor ochrany vod
OPIS	Operační a informační středisko
ORP	Obec s rozšířenou působností
PČR	Policie České republiky
PK	Povodňová komise
PO	Požární ochrana
PŠ ÚPK	Pracovní štáb ústřední povodňové komise
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SPA	Stupeň povodňové aktivity
SOPIS	Sektorové operační a informační středisko
SPS	Stálá pracovní skupina
SSHR	Správa státních hmotných rezerv
TS	Technické služby
ÚO	Územní odbor
VD	Vodní dílo
VHD	Vodohospodářský dispečink
VÚ	Vojenský útvar
ZÚ	Záchranný útvar
ZVHS	Zemědělská vodohospodářská správa
ZZS	Zdravotnická záchranná služba

1 Úvod

1.1 Cíle

Cílem této dílčí úlohy projektu „Vyhodnocení povodní v červnu 2009“ je poskytnout přehled o činnostech povodňových orgánů, orgánů krizového řízení a složek integrovaného záchranného systému (IZS) v zasaženém území. Zejména utvořit přehled vyhlášených stupňů povodňové aktivity (SPA) a krizových stavů. Popsat hlavní události a postupy jejich řešení včetně shrnutí opatření provedených ke zmírnění následků, provedených evakuací, způsobů vyrozumění a informování obyvatel a zasahujících orgánů a složek. Na základě zpracovaných informací provést vyhodnocení činnosti povodňových orgánů, orgánů krizového řízení a složek integrovaného záchranného systému a navrhnout možnosti zlepšení systému povodňové služby a zvládání povodňových situací.

1.2 Metodika dílčího úkolu

Projekt Vyhodnocení povodní v červnu 2009 se zabývá povodňovými situacemi na území České republiky v období 22.6 - 5.7.2009.

Pro řešení dílčí úlohy byly analyzovány povodňové zprávy zpracované jednotlivými krajskými úřady, zprávy zpracované obcemi s rozšířenou působností (zejména v oblastech nejvíce zasažených povodní) případně zprávy a poskytnuté doplňující informace od obcí. Čerpáno bylo také ze zpráv zpracovaných podniky Povodí, s.p., a podkladů poskytnutých správci drobných vodních toků. Dalším důležitým vstupem byla data poskytnutá Českým hydrometeorologickým ústavem (ČHMÚ). Významným podkladem byla zpráva poskytnutá Generálním ředitelstvím hasičského záchranného sboru (GŘ HZS).

Analýza spočívala především v extrahování relevantních informací, v převedení do přehledné formy, zpřesňování případně ověřování některých dat, provedení hodnocení z poskytnutých informací, zkoncipování závěrečných doporučení z navrhovaných opatření a udělaného zhodnocení.

Součástí řešení bylo i prověření přenosu vybraných zpráv hlásné a předpovědní povodňové služby (HPPS) ČHMÚ. Účelem bylo zhodnotit přenos informace v rámci struktury HZS a následně od obcí s rozšířenou působností (ORP) k jednotlivým obcím. Dále bylo prověřováno, zda došlo k přenosu informací z HPPS až k občanům. Průzkum sloužil k zhodnocení funkčnosti, rychlosti a spolehlivosti přenosu informací až k jednotlivým občanům a byl směřován k optimalizaci systému vyrozumění a varování.

Prověření se týkalo vybraných výstrah a informačních zpráv HPPS ze dne 24.6.2009.

Dále byly kontaktovaným obcím kladeny otázky týkající se povodňových plánů, jejich aktuálnosti a dostupnosti občanům.

V dalším textu je v první části prezentován podrobný popis hlavních událostí a postup jejich řešení v jednotlivých krajích České republiky. V druhé části následuje přehled a zhodnocení činností povodňových orgánů, orgánů krizového řízení a ostatních účastníků povodňové ochrany. Je uveden přehled vyhlášených SPA, vyhlášených krizových stavů.

2 Přehled a vyhodnocení činností povodňových orgánů, orgánů krizového řízení a ostatních účastníků povodňové ochrany

2.2 Popis hlavních událostí a postup jejich řešení

Meteorologická situace na konci června a v průběhu července 2009 byla provázena výraznou bouřkovou činností. Extrémní vlhkost vzduchu a extrémní bouřkové srážky svými výraznými srážkovými úhrny postihly velké množství lokalit na území České republiky.

Přívalové deště neměly možnost vsakování do podloží a zůstaly ve formě povrchových vod. Současně na některých místech (např. v Jihočeském kraji), v důsledku dlouhotrvajících srážek, vznikly i povodně způsobené náhlým zvýšením hladiny vodních toků. Devastující charakter těchto povodní však neměly jen samotné vodní toky, ale zejména povrchový odtok z krajiny. Z důvodu nasycení půdy vodou tak došlo, vlivem přívalových dešťů, k lokálním záplavám způsobeným povrchovým odtokem z okolního terénu.

Povodněmi bylo zasazeno různou měrou území většiny krajů. Ve 4 nejpostiženějších krajích musel být z důvodu vzniklého ohrožení a škod vyhlášen stav nebezpečí, postupně pro Moravskoslezský kraj (25. června), Olomoucký kraj (27. června), Jihočeský kraj (28. června) a Ústecký kraj (6. července).

Povodně, které jsou třetími nejtragičtějšími v novodobé historii České republiky, si vyžádaly 15 obětí (8 osob utonulo, dalších 7 osob zemřelo v důsledku vzniklé situace), bylo zatopeno nebo poškozeno více než 3 000 objektů, desítky mostů.

Hlavní město Praha

Hlavní město Praha bylo vystaveno zvýšeným průtokům souvisejícím s manipulacemi na vodních dílech vltavské kaskády. Protipovodňová opatření byla prováděna pouze pro průtoky rovnající se 1. SPA. Na základě rozhodnutí povodňové komise (PK) hl. města Prahy z 28. června 2009 byla provedena následující opatření: vyklizení náplavek, zastavení lodní dopravy, uzavření vrat na Čertovce a postavení mobilního hrazení v průchodu do ulice Divadelní. Realizaci těchto protipovodňových opatření byla ochráněna všechna nízko položená místa v jednotlivých městských částech hl. města Prahy.

Jihočeský kraj

V důsledku srážek z 22. na 23.6.2009 došlo k významným vzestupům hladin vodních toků pramenících na Šumavě a v Novohradských horách. V následujících dnech se začala situace na tocích v Novohradských horách zklidňovat (ORP Trhové Sviny, Kaplice, České Budějovice). Na vodních tocích na Šumavě však docházelo vlivem dalších srážek i nadále ke zvyšování hladin a průtoků, k vyhocení situace došlo zejména na Volyňce, Zlatém potoce a Blanici a jejich přítocích (ORP Vimperk, Prachatice, Strakonice, Vodňany, Písek) v noci z 27. na 28.6.2009., došlo k zaplnění retenčního prostoru nádrže Husinec a k nekontrolovatelnému odtoku z nádrže přes přelivy. Díky vysoké nasycenosti povodí docházelo na Blanici i Otavě k výrazně pomalejšímu opadávání hladin, než u těchto toků bývá obvyklé.

Při lokálních přívalových srážkách docházelo na velké části území Jihočeského kraje k přechodným vzestupům hladin vodních toků (např. Smutná, Černovický potok, Bezdrevský potok, Polečnice, Chvalšinský potok, Teplá Vltava, Moravská Dyje).

28.6.2009 v 10:00 byl vyhlášen stav nebezpečí v Jihočeském kraji pro ORP Písek, Prachatice, Strakonice a Vodňany na dobu od 28.6.2009 10:00 hod. do 5.7.2009 24:00 hod.

29.6.2009 v 17:00 byl vyhlášen stav nebezpečí v Jihočeském kraji pro ORP Vimperk a byl prodloužen stav nebezpečí na dobu od 5.7.2009 24:00 hod. do 17.7.2009 24:00 hodin vyhlášený Rozhodnutím hejtmána Jihočeského kraje č.1 ze dne 28.6.2009 na území Jihočeského kraje.

9.7.2009 ve 24:00 byl zrušen stav nebezpečí v Jihočeském kraji pro ORP Písek, Prachatice, Strakonice, Vodňany a Vimperk.

Povodňová komise Jihočeského kraje byla po dobu vyhlášeného stavu nebezpečí součástí krizového štábu (KŠ). Poprvé PK Jihočeského kraje zasedla 28. 6. 2009 v 6 hod. První společné jednání Krizového štábu proběhlo 28.6.2009 v 8 hod.

KŠ Jihočeského kraje pracoval v režimu připravované reorganizace, povodně potvrdily oprávněnost změny v organizaci krizového štábu.

Na žádost Povodí Vltavy byla PK Jihočeského kraje 28.6.2009 odsouhlasena mimořádná manipulace na vodním díle Husinec. O mimořádné manipulaci byly informovány povodňové komise ORP Prachatice, Písek a Vodňany. Mimořádná manipulace byla Povodím Vltavy ukončena dne 8.7.2009 v 15:00 hodin.

Informace byly na území JČK šířeny několika způsoby (WAP, e-mail, SMS, AMDS). Byly zaznamenány negativní ohlasy starostů na velké množství zasílaných zpráv. Varovný signál byl spuštěn pouze jednou a varování občanů bylo prováděno i osobně členy jednotky Sboru dobrovolných hasičů (SDH) obce. Ve městech, kde byla zrušena okresní operační a informační střediska (OPIS) HZS JČK byla pracovníky KŠ ORP, či starosty, avizována informační nedostatečnost. Situaci vyřešilo vytvoření komunikačního mostu na místě bývalého OPIS, který zajišťoval komunikaci vně ORP.

Jednotky požární ochrany (PO) HZS JČK prováděly především záchranné práce - záchrana osob, evakuace osob (viz Tab. 1). Spolu s SDH obce se dále provádělo čerpání vody a monitoring. Bylo nasazeno 635 hasičů.

Tab. 1: Počet zachráněných a evakuovaných osob

Záchrana osob	Evakuace osob			
	Řízená evakuace	Samovolná evakuace	Celkem	Z toho: evakuace do evakuačních středisek
Celkem				
20	60	985	1045	40

Hlavní činností Policie ČR byla ostraha evakuovaných částí obcí a usměrňování dopravy. Armáda ČR (AČR) nasadila těžkou techniku 15. ženijní brigády Bechyně a 25. protiletadlové raketové brigády Strakonice. Prováděla terénní úpravy k zajištění dopravní obslužnosti místních částí obcí. Problematické bylo zdlouhavé procesní vyřizování při změně místa působnosti.

Spolupráce složek IZS probíhala na základě Havarijního plánu Jihočeského kraje a byla velice kladně vnímána a hodnocena. Z opatření plánovaných v Havarijním plánu kraje bylo mimo

jiné využito možnosti povolání AČR, nestátních neziskových organizací a prostředků HZS JČK.

Při koordinaci činností z úrovně ORP probíhaly práce bez závažnějších problémů. Starostové, kteří zažili ve funkci obdobné mimořádné události, většinou přistupovali k řešení vzniklé situace s větší fundovaností a přehledem. Koordinace na krajské úrovni odpovídala rozsahu mimořádné události.

HZS JČK koordinoval poskytování humanitární pomoci skrze KŠ. Humanitární pomoc byla vydávána na jednotlivé postižené obce (jednalo se o 150 obcí Jihočeského kraje). HZS JČK vytvořil tým terénních pracovníků v rámci postižených ORP, kteří měli za úkol provádět posouzení závažnosti postižení území a cestou krizového štábu dávat podněty k nasazení sil a prostředků k nejnutnějším obnovovacím pracím a humanitární pomoci, následně realizovat pomoc starostům obcí v oblasti zjišťování a sumarizace škod.

Poskytování post-traumatické intervenční péče bylo zajišťováno humanitárními organizacemi (Český červený kříž (ČČK), ADRA, Diecézní charita) ve spolupráci s týmy posttraumatické péče HZS ČR (3 členové týmu) a Policie ČR (2 členové týmu), do pomoci byli zapojeni i 3 psychologové rodinných poraden. Místní skupiny výše jmenovaných nevládních humanitárních organizací se také podílely na rekognoskaci postiženého území z hlediska poskytování humanitární pomoci. Byly nasazeny na území ORP Písek, Vimperk, Prachatice, Strakonice, Vodňany, Český Krumlov a Kaplice.

Pro komunikaci s veřejností byly vydány a distribuovány letáčky (vypracované hlavním hygienikem), dále zajištěny vstupy do TV a rozhlasového vysílání, zprávy pro tisk. Byla také zřízena bezplatná informační linka, tzv. zelená povodňová linka.

Nejvíce postižené byly ORP Prachatice, Vimperk, Strakonice a Písek

ORP Prachatice

23.6.2009 byla svolána PK ORP Prachatice. Byl vznesen požadavek na poskytnutí vojenské techniky z vojenského útvaru (VÚ) Bechyně k čištění přelivných hran přehrady. Byla nasazena i na odstranění zátarasu u mostu ve Strunkovicích

Blanice	vyhlášen II. SPA	23.6.2009 11:06 hod.
	vyhlášen III. SPA	23.6.2009 12:38 hod.
Zlatý potok	vyhlášen II. SPA	23.6.2009 11:32 hod.
Bezdevský p.	vyhlášen II. SPA	23.6.2009 večer
	odvolány SPA	25.6.2009
Podedvory (Blanice)	vyhlášen II. SPA	26.6.2009 3:00 hod.
	vyhlášen III. SPA	26.6.2009 3:27 hod.
	odvolány SPA	30.6.2009 14:00 hod.

Od 28.6.2009 platil pro území ORP stav nebezpečí, který byl následně prodloužen až do 17.7.2009. KŠ ORP Prachatice zahájil činnost 28.6.2009 v 10:00 a sešel se celkem 7 krát až do doby jeho rozpuštění 9.7.2009.

29.6.2009 došlo k zatopení řady domů v Husinci, Strunkovicích n/Bl., Těšovicích, Tvrzicích, Hracholuskách, Dubu, Bohunicích, Malovicích a Lenoře.

Probíhaly zpevňovací práce na hrázi rybníka v Bohunicích. U ostatních rybníků bezprostřední nebezpečí protržení hrází nehrozilo. Pracovalo se na odstraňování podemletých stromů, závalu na místní komunikaci. Provedena evakuace dětského tábora na Zlatém potoce u obce Kralovice. Územní odbor (ÚO) HZS Prachatice provedla kontrolu všech táborů na území ORP Prachatice.

ORP Vimperk

Povodňová situace nastala dvakrát 23.6. a 28.6.2009

První zasedání PK bylo zahájeno 23.6.2009 ve 14:00 hod. Důvodem svolání povodňové komise bylo dosažení II.SPA v profilu Sudslavice na řece Volyňka.

Byla provedena následující opatření: prověření kontaktů osob zapojených do protipovodňové ochrany, ověření telefonického spojení se starosty ohrožených obcí a zjištění situace, určení a upřesnění hlídkové činnosti. Členové povodňové komise zůstali v pohotovosti. V dalších hodinách docházelo k poklesu průtoků. Na základě tohoto vývoje byla činnost povodňové komise ukončena.

Druhé zasedání PK a zároveň zasedání KŠ bylo zahájeno 28.6.2009 ve 2:30 hod. Důvodem svolání povodňové komise bylo výrazné překročení III. SPA v profilu Sudslavice na řece Volyňka.

Volyňka	vyhlášen III. SPA	28.6.2009 3:05 hod.
	odvolán III. SPA	28.6.2009 7:15 hod.

Zapojení Policie ČR (PČR) a Městské policie (MP) spočívalo v provádění kontrolních hlídek, sledování průjezdnosti komunikací, jejich uzavřením v případě zaplavení a poškození a v prohlídce provozuschopnosti komunikací po opadnutí vody. Dále byli povoláni dobrovolní hasiči z Vimperka. Členové hasičského sboru se podíleli na pročištění profilu potoka, uzavření komunikací, HZS zajišťoval vyčerpání vody z objektů. O aktuálním stavu byla informována PK kraje a vedoucí kanceláře hejtmána. Zasedání bylo ukončeno 28.6.2009 v 7:30. Stálá pracovní skupina krizového štábu pokračovala dále v činnosti. Uskutečnilo se celkem 10 jednání. Činnost byla ukončena 9.7.2009.

Ze zhodnocení provedených opatření vyplynulo, že zábrany z pytlů byly účinné jen lokálně při malých průtocích, technika místních firem byla velmi prospěšná, technika HZS (zejména těžká technika) nevhodná a v době povodní nepoužitelná.

ORP Strakonice

Správní území Strakonice zasáhla mimořádná povodeň 27. a 28.6.2009 týkala se zejména povodí řeky Volyňky, méně povodí Otavy. K výrazným vzestupům hladin došlo i u menších vodních toků, zejména Tvrzovického potoka.

Byly poškozeny rodinné domy, rekreační objekty, vážným způsobem utrpěla infrastruktura, došlo k zaplavení a poškození mnoha silnic a mostů.

Předpovědní povodňová služba (ČHMÚ, správce povodí) informovala prostřednictvím emailových zpráv povodňovou komisi ORP a povodňovou komisi města Strakonice, Hasičský záchranný sbor Jihočeského kraje, územní odbor Strakonice, posléze pak KŠ ORP Strakonice. Hlásná povodňová služba, doplněná hlídkovou službou, poskytovala aktuální informace o stavech v různých profilech vodotečí a o vývoji povodňové situace jednotlivým povodňovým orgánům a ostatním účastníkům povodňové ochrany. Byla zabezpečována povodňovými orgány obcí a podíleli se na ní i ostatní účastníci ochrany před povodněmi (správci povodí a toků, členové HZS, Městská policie a Policie ČR, atd.). Informace byly také získávány z internetových stránek Povodí Vltavy a ČHMÚ.

Všichni občané byli prostřednictvím HZS, PČR, Městské policie a PK varováni a upozorněni na nastávající povodňovou situaci. Komunikace probíhala bez problémů.

Jednotky HZS JČK ÚO Strakonice a jednotky SDH obcí odčerpávali vodu ze zatopených objektů, studní a sklepů v poškozených obcích. HZS Strakonice a záchranného útvaru (ZÚ)

Hlučín likvidovali naplavené stromy na řece Volyňce, k jezu v Nišovicích byla povolána technika VÚ Strakonice včetně vyprošťovacího tanku.

Další silné přívalové deště (30.6. a 1.7.) zasáhly obce (Cehnice, Jinín, Paračov, Kváskovice, Drážov) vč. Strakonice. Zcela neprůjezdný byl viadukt u nádraží ve Strakonici (voda dosahovala do výše 150 cm), zaplaven byl i viadukt v ulici Na Ohradě a sklepy domů. Následující přívalové deště zasáhly obce Volenice, Novosedly, Drachkov.

Volyňka	vyhlášen II. SPA	27.6.2009
	vyhlášen III. SPA	28.6.2009 1:35 hod.
Volyňka	odvolán III. SPA	28.6.2009 13:30 hod.
	odvolán II. SPA	28.6.2009 20:10 hod.
Otava	vyhlášen II. SPA	28.6.2009 4:31 hod.
	vyhlášen III. SPA	28.6.2009 5:00 hod.
Otava	odvolán III. SPA	28.6.2009 13:45 hod.
	odvolán II. SPA	28.6.2009 17:00 hod.

Dne 28.6.2009 od 10:00 hodin vyhlášen stav nebezpečí (rozhodnutí hejtmána JČK pro územní části JČK), zrušen 9.7.2009 ve 24:00 hodin.

KŠ ORP Strakonice zahájil svou činnost 28.6.2009 v 10:30. Proběhlo celkem 9 jednání a jeho činnost byla ukončena 9.7.2009.

Nekázní vodáků došlo dne 7.7.2009 k mimořádné události na Pětikolském jezu u pivovaru na řece Otavě. 5 osob bylo zachráněno, 1 vodák utonul. Při zásahu došlo ke zranění 2 příslušníků HZS Strakonice.

Požadavky obcí na vysoušeče, úklidové, ochranné a čistící prostředky byly zajištěny ze strany HZS Strakonice. Během odstraňování následků povodní zajišťovaly pomoc též humanitární organizace včetně ČČK.

ORP Vodňany

Povodeň zde probíhala 23.6.2009 až 7.7.2009 na vodních tocích Blanice a Zlatý potok. Povodní byly zasaženy obce: Bavorov, Krašovice, Vodňany. Mimoto byly další obce zasaženy přívalovými srážkami.

Zvyšování hladiny Blanice v důsledku vydatných srážek postupovalo velmi rychle. V nočních hodinách z 23. na 24. 6. dosáhla hladina 3. SPA. Ráno v 7:30 byla poprvé svolána PK ORP. Byly vyhlášeny stupně povodňové aktivity.

Blanice	vyhlášen II. SPA	24.6.2009 08:00 hod.
	vyhlášen III. SPA	24.6.2009 14:00 hod.
	odvolán III. SPA i II. SPA	7.7.2009 08:00 hod.

Povodňová komise brala v úvahu všechny výstrahy ČHMÚ, které byly zasílány přes krajské operační a informační středisko (KOPIS) HZS na mobilní telefon starostovi města a tajemníkovi PK a poté e-mailem na služební adresu. První informace související s povodní v uvedených dnech byla doručena 22.6.2009, starosta města informoval zainteresované složky.

Dne 24.6. Členové PK, zástupci HZS a MP prováděli kontrolu povodí v nočních a ranních hodinách, o výsledcích informovali na prvním zasedání PK, dále zasedala PK pravidelně 2x denně (až do 26.6.). Byla provedena opatření v souladu s povodňovým plánem, především varování občanů v záplavovém území. Vyhlášení II. a III. SPA bylo občanům oznámeno místním rozhlasem opakovanými relacemi. V chatové oblasti byli lidé informováni MP a PČR. K informování a varování občanů bylo využito také internetových stránek úřadu. Dne

24.6. byla navázána spolupráce s PK sousedních ORP Prachatice a Písek, byla obnovena i dne 28.6. po zhoršení povodňové situace, kdy hladina řeky dosáhla max. naměřených hodnot v průběhu celé povodně. Kontakt byl navázán i se všemi starosty obcí ve správním obvodu ORP Vodňany, aby byly získány informace o situaci a prověřeno spojení.

K největšímu rozlivu Blanice a k zaplavení částí Bavorova a Vodňan došlo 28.6. 2009 v ranních a dopoledních hodinách.

Dne 28.6. v 02:35 hod. byla znovu starostou města aktivována PK ORP. Členové PK zajišťovali ochranu a varování obyvatel, přípravu evakuace. Evakuace obyvatel byla provedena v Bavorově (24 osob) a ve Vodňanech (250 osob). Po provedení evakuace byla zaplavená oblast uzavřena PČR a MP až do 29.3, kdy byly také zahájeny likvidační práce za pomoci HZS, jednotek SDH a dobrovolné výpomoci právnických a fyzických osob. Likvidační práce pokračovaly až do 9.7.2009.

Po vyhlášení Stavu nebezpečí 28.6.2009 byla PK začleněna do KŠ města. Stav nebezpečí byl ukončen dne 9.7.2009 ve 24:00 hodin. KŠ ORP Vodňany se od zahájení činnosti 28.6.2009 12:00 sešel k 8 jednáním a rozpuštěn byl 9.7.2009.

Pokles hladiny na II. SPA byl zaznamenán až 2.7.2009 v ranních hodinách, pokles na hodnoty I. SPA nastal 3.7. odpoledne. Povodňová komise odvolala II. a III. SPA na zasedání KŠ a PK dne 7.7.2009.

Během povodňové situace probíhala úzká spolupráce s Povodím Vltavy a s hrázným vodního díla (VD) Husinec. Ředitelem Povodí Vltavy byla objasněna mimořádná manipulace na VD Husinec.

Komunikace v průběhu povodně se všemi zainteresovanými složkami byla na dobré úrovni, při komunikaci se nejvíce využívalo spojení přes mobilní operátory, pevné telefonní linky a e-mailové pošty.

ORP Písek

Povodeň na vlastní řece Otavě, která byla výše po toku ve Strakoniciích navíc dotovaná povodní na řece Volyňce, neměla na tomto území i když dosáhla dne 28.6.2009 III. SPA, dramatický průběh. Dosažený průtok vzhledem ke kapacitě koryta dolního toku byl proveden bez větších škod, došlo k zaplavení pouze zemědělských pozemků, zahrad a rekreačních objektů. Ve městě Písku byla provedena povodňová opatření (postavení mobilních zábran v povodňové zdi v Čechově ulici), ale hladina se nedostala ani na jejich spodní hranu. Horší situace byla na Blanici, kde na území ORP došlo k zaplavení částí obcí a jejich místních částí.

Stav nebezpečí vyhlášený hejtmanem kraje platil i pro území ORP Písek. Po dobu stavu nebezpečí pracoval KŠ města Písek a členové povodňové komise s ním úzce spolupracovali a zapojovali se do řešení vzniklých situací a úkolů. KŠ se poprvé sešel 28.6.2009 ve 12:00 a jeho činnost pokračovala až do odvolání stavu nouze celkem 6 jednáními.

Otava - Písek	vyhlášen II. SPA 28.6.2009 8:00 hod. vyhlášen III. SPA 28.6.2009 21:33 odvolán III. SPA 29.6.2009 7:00 hod. odvolán II. SPA 1.7.2009 12:00 hod.
Blanice - Heřmaň	vyhlášen II. SPA 25.6.2009 12:00 hod. vyhlášen III. SPA 28.6.2009 20:00 hod. odvolán III. SPA 2.7.2009 8:00 hod. odvolán II. SPA 8.7.2009 7:00 hod.

Vzhledem k situaci v Putimi byl odvolán II. SPA ORP Písek až 8.7.2009

V období přelomu června a července z důvodu lokálních intenzivních srážek došlo k povodňovým situacím i mimo uvedené významné vodní toky. Tyto lokální přívalové povodně způsobily nemalé škody a byly při nich zaplaveny i obytné domy.

Ze zpráv jednotlivých obcí je zřejmé, že poměrně dobře fungovala spolupráce a informovanost mezi jednotlivými povodňovými komisemi. Profesionálně zasahovali hasiči, a to jak dobrovolní, tak HZS JČK. Bez problémů proběhla i spolupráce členů povodňové komise s krizovým štábem města.

ORP Český Krumlov

Příčinou povodní bylo období dešťů o různé intenzitě. Ke škodám došlo pouze na Křemžském potoce (v k.ú. Křemže, Holubov a Třísov).

Dne 25. 6. 2009 (čtvrtek) došlo k utonutí jednoho vodáka (cca 50 let, pod vlivem alkoholu) na jezu ve Větrní. Byl nalezen v sobotu 27. 6. 2009 cca 10 km po proudu toku.

V Českém Krumlově byl po celou dobu povodní hlídkovou službou MP sledován stav toků Polečnice, Vltavy a Slupeneckého potoka a jeho bezejmenného přítoku ze Slupence. Při vyhlášení II. SPA na Polečnici byli vyrozuměni obyvatelé a právnické osoby v ohrožené oblasti. Byly postaveny pytlové hráze v nejvíce ohrožených částech města.

OBEC HOLUBOV – z důvodu prudkého vzestupu hladin na Křemžském, Dobrovodském a Krásetínském potoce, byla starostou byla svolána PK. Dne 28.6.2009 v 1:45 hod. hladina Křemžského potoka vystoupala na 140 cm a byl vyhlášen 3. SPA. Došlo také k přetékání hráze Artypského rybníka. Tento stav trval do cca 7:00 hod., kdy začala voda opadat. Na pomoc byla povolána jednotka SDH obce Holubov. Povodňová komise spolupracovala s operačním střediskem HZS Jihočeského kraje, firmou Grafobal Artypa a postiženými občany.

Povodňová komise ORP Český Krumlov, KŠ a IZS nebyly vzhledem k malému rozsahu povodní aktivovány.

ORP Dačice

Povodeň zde proběhla ve dnech 2.7. – 3.7.2009. Dne 2.7.2009 ve 22:11 hod. byl PK ORP Dačice vyhlášen 2. SPA na řece Moravské Dyji. Dne 3.7.2009 v 6:22 hod. byl PK ORP Dačice 2. SPA odvolán. Povodeň proběhla beze škod.

ORP Kaplice

Povodeň zde proběhla ve dnech 23.6. a 28.6.2009. Dne 23.6.2009 v 5:30 vystoupala hladina řeky Černé na 3. SPA, po páté hodině byla svolána jednotka SDH Benešov nad Černou (stavění zábran), dále byly povolány jednotka SDH Malonty a HZS Kaplice (odklizení stavebního materiálu, dřevo a ostatní ze zahrad, stavění zábran k obytným domům). Řeka se rozlila do zahrádkářské kolonie a zaplavila 1 dům. Situace se zopakovala 28.6.2009.

ORP Trhové Sviny

Řeka Stropnice v Borovanech několikrát kulminovala v pásmu druhého stupně povodňové aktivity. Zabezpečení staveb před vážnějšími škodami bylo v silách majitelů objektů. Osvědčilo se od roku 2007 fungující elektronické sledování výšky hladiny řeky v kombinaci s varovnými SMS zprávami a internetem.

Povodní bylo postiženo i město Trhové Sviny. Na základě zpráv z 22.6.2009 od KOPIS HZS Jihočeského kraje o možném zintenzivnění srážek začalo upouštění rybníka Brigádník.

Dne 23.6.2009 byly rozvezeny pytle písku na ohrožená místa kolem Bukovického a Svinenského potoka. Průběžně byly monitorovány stavy hladin rybníků a potoků. Další vlna

přišla z 27.6.2009 na 28.6.2009. Před 3. hodinou byl vyhlášen poplach (sirénou), došlo k rozliti Bukovického potoka a proběhlo další zajištění břehů pytlí písku. V důsledku zvednutí hladiny Svinenského potoka došlo k zatopení pozemků a sklepů nemovitostí přilehlých k tomuto vodnímu toku. Zejména v osadách Březí a Nežetice. V obci Trhové Sviny a Olešnici docházelo k problémům na kanalizaci.

Jihomoravský kraj

Na území Jihomoravského kraje došlo k povodňové situaci malého rozsahu. PK kraje nebyla svolána. Souhrnná zpráva za povodně 2009 nebyla vypracována. Poškozené obce zpracovaly výčet škod. Z poskytnutých podkladů vyplývá, že k větším problémům docházelo zejména v ORP Veselí nad Moravou a ORP Hodonín. Jednalo se převážně o zaplavení nemovitostí, ucpání kanalizací a poškození zemědělských plodin v důsledku extrémních dešťových srážek způsobujících výrazný povrchový odtok podpořený nevhodným hospodařením na zemědělských pozemcích.

Karlovarský kraj

Na území Karlovarského kraje došlo k povodňové situaci malého rozsahu. PK kraje nebyla svolána. Souhrnná zpráva za povodně 2009 nebyla vypracována. Povodňové škody nahlásily jen dvě obce z tohoto kraje.

Královéhradecký kraj

Královéhradecký kraj byl zasažen v malém rozsahu. Tomu odpovídal i zvolený postup, kdy byla na rozhodující období Krajským úřadem zajištěna stálá povodňová služba, ale Povodňová komise kraje svolána nebyla. Souhrnná povodňová zpráva na úrovni Kraje vypracována nebyla.

ORP Broumov

Nejvíce zasaženo bylo území ležící v působnosti ORP Broumov. Povodňová situace nastala v několika etapách. Jak je zřejmé z následujícího shrnutí vyhlášených SPA.

Meziměstí	vyhlášen II. SPA 23.6.2009 17:45 hod. vyhlášen III.SPA 23.6.2009 19:00 hod. odvolán III.SPA 23.6.2009 22:00 hod. odvolán II. SPA 24.6.2009 7:00 hod.
Martínkovice	vyhlášen II. SPA 26.6.2009 22:30 hod. vyhlášen III.SPA 26.6.2009 22:55 hod. odvolán III.SPA 27.6.2009 2:00 hod. odvolán II. SPA 27.6.2009 6:00 hod.
Martínkovice	vyhlášen II. SPA 2.7.2009 12:45 hod. vyhlášen III.SPA 2.7.2009 13:11 hod. odvolán III.SPA 2.7.2009 15:10 hod. odvolán II. SPA 2.7.2009 16:05 hod.
Božanov	vyhlášen II. SPA 26.6.2009 22:25 hod. vyhlášen III.SPA 26.6.2009 22:45 hod.

Heřmánkovice	odvolán III.SPA 27.6.2009 2:00 hod.
	odvolán II. SPA 27.6.2009 6:00 hod.
	vyhlášen II. SPA 1.7.2009 14:20 hod.
	vyhlášen III.SPA 1.7.2009 14:30 hod.
Broumov	odvolán III.SPA 1.7.2009 17:00 hod.
	odvolán II. SPA 1.7.2009 17:30 hod.
	vyhlášen II. SPA 2.7.2009 12:15 hod.
	vyhlášen III.SPA 2.7.2009 12:20 hod.
	odvolán III.SPA 2.7.2009 15:10 hod.
	odvolán II. SPA 2.7.2009 16:05 hod.

Jakmile začaly silné srážky, zahájila v zasažených obcích a městech činnost hlásná služba. Při dosažení prvního stupně povodňové aktivity byli kontaktováni členové povodňových komisí a při vyhlášení druhého stupně byly kontaktovány zásahové jednotky SDH. V městě Broumově byly také kontaktovány Technické služby města Broumov. Byly prováděny kontroly vodních toků ohrožujících zastavěná území. Přitom byli informováni majitelé ohrožených nemovitostí ve směru toku. Byla prováděna opatření na omezení negativního vlivu na majetek obce a občanů, odstraňování překážek v toku, aby byl zajištěn plynulý odtok vody z obcí a měst. Povodňová situace byla zvládnuta vlastními silami zasažených obcí a měst, přijatá opatření lze vyhodnotit jako odpovídající nastalému stavu. Komunikace s povodňovou komisí ORP proběhla téměř bez problémů. U obce Heřmánkovice byl vznesen požadavek na upřesnění pravidel komunikace PK obce s povodňovou komisí ORP.

Liberecký kraj

Krajská povodňová komise nezasedala. Povodňový orgán Libereckého kraje nebyl kontaktován, neboť se jednalo o velmi rychlé přívalové povodně. III. SPA byl vyhlášen dne 4.7.2009 v obci Nový Oldřichov, Volfartice a Horní Libchava. Rozvodnění nastalo zejména u drobných toků, a jejich kulminace nastala velmi rychle.

Povodeň byla zvládnuta vlastními silami obcí, nebyla vyžádána pomoc povodňové komise Libereckého kraje, ani povodňových komisí ORP.

Dobrá spolupráce byla s podniky povodí a HZS LK. Vojenská ani jiná výpomoc nebyla nutná, proto o ni nebylo žádáno. Z pohledu krajského povodňového orgánu byly zjištěny nedostatky v komunikaci mezi povodňovými orgány obcí a ORP. V některých případech byly příčinou nejasnosti v legislativě.

Lze konstatovat, že o průběhu přívalové povodně neměla PK kraje ani Krajský úřad dostatečné informace. Zjištěné nedostatky, zejména nejasnosti vyplývající z legislativy byly sděleny elektronickou poštou všem ORP a budou projednány na setkání se zástupci PK ORP.

V obcích docházelo hlavně ke splachům zeminy, k menším sesuvům, zaplavování sklepů a poškozování komunikací a propustků. Obce nasadily veškeré svoje síly a prostředky a mnoho škod likvidovaly ihned.

ORP Semily

Na území ORP Semily ve dnech 18.6.2009 až 10.7.2009 byly zaznamenány výrazné krátkodobé lokální srážky, které způsobovaly rychlé zvýšení průtoků na toku Jizery a Olešky, nedošlo však k překročení I.SPA. Povodňová komise ORP ani MěÚ Semily nebyla svolána.

Lokální problémy způsobovaly přívalové srážky spíše na menších tocích, případně zcela mimo toky, kdy došlo ke splachům z polí, k poškození cest a pod.

ORP Liberec

Dle aktuálních předpovědí počasí a zasílaných informačních zpráv a výstrah ČHMÚ byl v činnosti pracovní štáb povodňové komise ORP. V pravidelných intervalech byla pracovníky vodoprávního úřadu sledována situace jak na Lužické Nise v Liberci, tak dále po toku až do Hrádku nad Nisou a na ostatních tocích. V případě potřeby pracovníci operativně řešili všechny vzniklé situace přímo v zasažených lokalitách a podávali informace z terénu.

V průběhu uvedeného období byly informační zprávy a výstrahy odesílány povodňovým orgánům, všichni byli upozorněni na možnost vzniku povodňové situace.

MĚSTO LIBEREC - v období 18.6.-10.7.09 na území města Liberec převládalo oblačné počasí s přeháňkami a bouřkami, ojediněle se v bouřkách vyskytly přívalové srážky. V důsledku těchto srážek a vzhledem k nasycení povodí po předešlých bouřkách došlo v několika případech k prudkým krátkodobým vzestupům vodních hladin na tocích max. na úroveň 1. SPA.

Došlo k vybrežení menších toků, zatopení garáže nebo sklepa na území města Liberce. SDH pomáhal občanům, kteří byli bezprostředně zasaženi zvýšenou hladinou na vodních tocích.

JABLONNÉ V PODJEŠTĚDÍ. – povodňová situace nastala dne 2.7.2009 v povodí Panenského potoka. Po intenzivní srážce v 11:35 nestačil náhon pod rybníkem Markvart, kvůli neoprávněné úpravě odtokového potrubí, odvádět vodu a byly zaplaveny zahrady, nemovitosti, přízemí základní školy, silnice 1/13, koupaliště. Proběhla prohlídka rybníků Markvart a Mlýnský. U Mlýnského r. bylo nutné provést nutná opatření. Zasahovaly SDH Jablonné v Podještědí s pomocí dalších povolaných SDH z Lvové a Cvikova. MP a Policie ČR zajistila odklon dopravy z neprůjezdného úseku.

Kolem 18. hodiny se PK rozchází, ale všichni zůstávají v kontaktu z důvodu avizované druhé vlny, která se naštěstí již nedostavila, nedošlo k žádnému zranění osob ani zvířat.

MĚSTO OSEČNÁ – ve čtvrtek 2.7.2009 za intenzivního deště dosáhla řeka Ploučnice v profilu Lázně v Kunraticích III. SPA. Voda v Ploučnici kulminovala ve 2 vlnách ve 12:10 a 14:45. K vyhlášení SPA nedošlo, protože povodeň měla velmi rychlý průběh. Ve 12 hodin byl vyhlášen poplach SDH Osečná a zasahovali také pracovníci města Osečná. Zapojeny byly také jednotky z Českého Dubu, Křižan a profesionální jednotka z Liberce. Voda zatopila pouze sklepy domů u toku, louky a zahrady, komunikace.

ORP Česká Lípa

Na území ORP Česká Lípa proběhla dne 4.7.2009 v odpoledních hodinách přívalová povodeň, kdy došlo k extrémnímu spadu dešťových srážek (14 – 16 hod.). Starostové obcí vyhlásili III. SPA, který byl ještě téhož dne starosty odvolán. Pomoc při řešení povodně si obce na ORP Česká Lípa nevyžádaly, povodeň zvládly samy za spolupráce SDH, HZS Libereckého kraje, Povodí Ohře, státní podnik a dobrovolníků z řad občanů i organizací a firem.

Moravskoslezský kraj

V Moravskoslezském kraji nebyla souhrnná zpráva o povodni za toto správní území vypracována. Jako podklad byly poskytnuty zprávy HZS (Souhrnná zpráva o řešení krizové situace při záplavách na území Novojičínska), Povodí Odry s.p. a některých ORP.

Ve 3:00 hod. dne 25.6. se konala společná schůze krizového štábu a povodňové komise. V rámci této schůze rozhodl hejtman o vyhlášení stavu nebezpečí pro část území MSK vymezenou správním územím obcí s rozšířenou působností Nový Jičín, Bílovec, Odry, Kopřivnice a Frenštát pod Radhoštěm na období od 3:30 hodin dne 25.6. do 24:00 hodin dne 24.7.2009

Následně se konaly společné schůze krizového štábu kraje v termínech: 25.6. - 12:00 hodin, 26.6. - 8:00 hodin, 10.7. - 8:00 hodin, 24.7. - 8:00 hodin.

Od doby aktivace krizového štábu pracovala redukováná stálá pracovní skupina (SPS) v nepřetržitém provozu do 1.7. do 15:00 hodin, poté byla činnost stálé pracovní skupiny, vzhledem ke zklidnění situace, omezena na denní režim.

Personál SPS byl tvořen příslušníky HZS MSK, hospodářská opatření pro krizové stavy a zpracování hlášení pro GR HZS ČR zajišťovalo oddělení pro krizové řízení Krajského úřadu MSK.

Činnost SPS byla zaměřena především na: zajišťování speciální techniky a materiálu pro likvidační práce, koordinace výdeje materiálu ze skladů humanitární pomoci HZS MSK, zajišťování přepravy materiálu do postižených oblastí, zprostředkování vyžadování sil a prostředků AČR, komunikace s krizovými štáby dotčených obcí s rozšířenou působností, komunikace s nevládními organizacemi při koordinaci humanitární pomoci obyvatelstvu, příjem a distribuce nabídek humanitární pomoci od právnických a fyzických osob, vydávání rozhodnutí hejtmána kraje o uložení povinnosti za stavu nebezpečí.

V rámci činnosti SPS byla zřízena „krizová linka“ (950 730 730, povoden@hzsmk.cz), na které byly poskytovány informace pro občany, příp. i organizace (např. o osobách, sjízdnosti cest a komunikacích, o situaci na železničních tratích apod.).

Na Krajském úřadě Moravskoslezského kraje bylo zřízeno „povodňové středisko“, přes které byl zabezpečován především sběr informací o povodňových škodách a jejich zpracování pro Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

V důsledku vyhlášení krizového stavu se konaly v ranních hodinách dne 25.6. úvodní společné schůze krizových štábů všech dotčených obcí s rozšířenou působností (Nový Jičín, Kopřivnice, Frenštát p.R., Bílovec, Odry). S ohledem na rozsáhlost následků povodní pokračoval KŠ ORP Nový Jičín v nepřetržitém režimu činnosti v rámci stálé pracovní skupiny do 3.7., poté byla činnost stálé pracovní skupiny, vzhledem ke zklidnění situace, zredukována na denní režim. Krizové štáby ostatních ORP byly svolávány na společné schůze dle potřeby pouze za účelem předání informací členům krizového štábu. Vzhledem k malým následkům povodní na území těchto ORP nebyla potřeba zavádět činnost SPS v nepřetržitém režimu.

Komunikace mezi krizovými štáby probíhala formou standardizovaných hlášení. Krizové štáby ORP zasílaly hlášení na KŠ kraje. KŠ kraje zasílal hlášení na GR HZS ČR cestou operačního a informačního střediska IZS MSK.

Činnost stálé pracovní skupiny KŠ MSK, která byla ustavena převážně z pracovníků krizového řízení Krajského úřadu MSK a HZS MSK, byla v rozhodujících okamžicích posílena pracovníky ostatních odborů krajského úřadu. Podle potřeby zasedala Rada Moravskoslezského kraje, která schvalovala opatření realizovaná Moravskoslezským krajem.

Na území Moravskoslezského kraje došlo v souvislosti s povodněmi k úmrtí 8 lidí.

ORP Nový Jičín

Vlivem extrémních bouřkových srážek v kombinaci s regionálními srážkami došlo dne 24.6.2009 na Novojičínsku k několika lokálním přívalovým povodním, jejichž důsledkem

byly poměrně rozsáhlé záplavy. Přívalové povodně měly devastující účinek především na území správního obvodu ORP Nový Jičín.

Přívalové srážky zasáhly nejprve katastry obcí Frenštát pod Radhoštěm, Bordovice, Veřovice, Tichá. V těchto obcích nedošlo k rozvodnění toků. Obce Ženklaava a Závišice byly postiženy rozvodněním potoka Sedlnice a obec Lichnov rozvodněním Lichnovského potoka.

Následoval prudký vzestup hladin na malých vodních tocích Jičinky, Zrzávky a Luhy, což způsobilo zaplavení sklepů, domů a komunikací v obcích Mořkov, Hodslavice, Životice u Nového Jičína, Nový Jičín - místních části Žilina a Bludovice, Šenov u Nového Jičína, Kunín a Jeseník nad Odrou - místní části Polouší. Na všech rozvodněných tocích docházelo k ucpávání koryt řek naplaveninami. Voda strhla do koryt řek několik osobních automobilů, nákladní automobil i prázdný autobus. Vlivem rychlého nárůstu stavu vody a prudkému proudu lidé nestihli opustit domy a uchýlili se na jejich střechy (Nový Jičín – část Žilina, Jeseník n/O).

Vzniklé škody narušily základní funkce daného území a to v mnoha oblastech. Byla přerušena doprava na zatopených komunikacích, poničeny železniční svršky, některé mostní konstrukce, došlo k zaplavení obytných budov a dalších objektů, některé z nich byly silně podmačeny a poškozeny (stržené části domů). Bylo poškozeno plynové potrubí, přerušena dodávka elektrické energie a docházelo k zatopení studní.

Přívalovými srážkami byly vlivem opakovaných přechodů bouřkových jader zasaženy také katastry obcí Bartošovice, Studénka, Kujavy, Hladké Životice, Mankovice a Vražné, ve kterých nedošlo k rozvodnění toků.

24.6. od 18:00 bylo jednotkami PO zahájeno čerpání vody ze sklepů. Od 19:00 probíhaly záchranné a následně likvidační práce. Krajský řídící důstojník HZS MSK byl o situaci průběžně informován cestou krajského operačního a informačního střediska.. Od 21:45 převzal koordinaci prováděných záchranných prací krajský ředitel HZS MSK

K řešení vzniklé situace byly nasazeny profesionální i dobrovolné jednotky PO z územního odboru Nový Jičín a dále posily z územních odborů Ostrava, Karviná, Frýdek – Místek. Nasazen byl i Záchranný útvar HZS ČR z Hlučína. Od 21:00 hodin byly v postižených oblastech činné i hlídky PČR.

Vzhledem k závažnosti situace informoval krajský ředitel HZS MSK v 1:00 dne 25.6. hejtmána kraje, který rozhodl o svolání Krizového štábu MSK a Povodňové komise MSK.

Ve 3:00 hodin dne 25.6. se konala společná schůze krizového štábu a povodňové komise. V rámci této schůze rozhodl hejtmán o vyhlášení stavu nebezpečí pro část území MSK vymezenou správním územím obcí s rozšířenou působností Nový Jičín, Bílovec, Odry, Kopřivnice a Frenštát pod Radhoštěm na období od 3:30 hodin dne 25.6. do 24:00 hodin dne 24.7.2009.

Záchranné práce (jednalo se zejména o záchranu a evakuaci postiženého obyvatelstva) trvaly do 25.6. do ranních hodin, dále pak pokračovaly práce likvidační. Od 25.6. se také začalo s organizací nouzového ubytování, zabezpečení dodávek pitné vody ap. včetně humanitární pomoci postiženému obyvatelstvu ve spolupráci s humanitárními organizacemi. Po zveřejnění této situace v hromadných informačních prostředcích se v celé ČR zvedla vlna solidarity. Na zřízených krizových linkách byly od dopoledních hodin 25.6. evidovány nabídky humanitární pomoci (materiální, osobní, finanční, ubytování včetně letních táborů pro děti a mládež) od občanů a organizací.

O nasazení sil a prostředků byla požádána AČR především do oblastí obce Jeseník n.O. a Nový Jičín.

Na základě nařízení hejtmána o poskytnutí věcné pomoci se na odstraňování následků záplav začaly podílet také právnické a podnikající fyzické osoby a provozovatelé inženýrských sítí (voda, elektrická energie, plyn, telekomunikace).

Likvidační práce byly jednotkami PO ukončeny 5.7.2009. V následujícím období do ukončení krizového stavu bylo těžiště činností v obnovovacích pracích, na kterých se značnou měrou podílela AČR.

Vzhledem k vývoji situace a postupu povodňové vlny po toku Odry byla Povodím Odry předpovězena vysoká pravděpodobnost dosažení 3. SPA a tím zaplavení oblasti Žabníku v Ostravě – Koblavě dne 25.6.2009. Proto bylo přistoupeno k instalaci protipovodňových stěn v této lokalitě a byl svolán KŠ Statutárního města Ostrava. Hráz byla postavena v 08:00 hodin dne 25.6. Voda k hrázi nakonec nevystoupila.

Ve čtvrtek 2.7.2009 byly v důsledku bouřkové činnosti zaznamenány další poměrně výrazné krátkodobé srážkové úhrny především v odpoledních hodinách. To vedlo k rozvodnění Husího potoka a k nutnosti opětovného nasazení složek IZS.

MĚSTO NOVÝ JIČÍN - ve dnech 24.6.2009 – 25.6.2009 zasáhla přívalová povodeň část města Nový Jičín.

Město Nový Jičín převzalo dne 24. června 2009 v 11:18 hod. od Centra tísňového volání Ostrava výstražnou informaci na středu 24.6.2009. Informovala o povodňové pohotovosti pro MSK na období od středy 24.6.2009 10:30 do čtvrtka 25.6.2009 do 18:00 hod.

Z hlediska prognózy, bylo zřejmé, že dojde ke srážkám intenzivním, ale z hlediska historických údajů šlo o avizovanou srážkovou činnost, která je v tomto území Podbeskydí běžnou. Výška hladiny vody a průtoky sledované na měrných profilech dokazují, že byla vysoce překročena historická maxima a můžeme říci, že došlo ke srážkové anomálii, která zde ještě nikdy nenastala v takovém rozsahu.

Od 19:30 byly prováděny prohlídky vodních toků, byla uzavřena cesta Nový Jičín-Žilina Životice u Nového Jičína a byla svolána povodňová komise města. PK se znovu sešla v nočních hodinách. Během noci probíhaly činnosti na záchranu osob a majetku, evakuace osob, odstraňování následků.

Starosta města Nový Jičín vyhlásil dne 24.6.2009 v 20:35 hod. III. SPA – stav ohrožení na území Nový Jičín, Žilina u Nového Jičína, Bludovice u Nového Jičína, Loučka u Nového Jičína a Straník. Tento stav byl odvolán 25.6.2009 v 0:45 hod.

V prvních chvílích zasahoval především hasičský záchranný sbor. Evakuaci osob řídila Policie ČR a Městská policie Nový Jičín. Celkem bylo evakuováno 58 osob. I přes velké úsilí při varování a záchraně osob, došlo na území města Nový Jičín ke dvěma úmrtím. Jedna osoba utonula ve vodním toku Jičínka a druhá ve vodním toku Grasmanka.

Na základě rozhodnutí krizového štábu byla zřízena v nejvíce postižených oblastech krizová centra pomoci, v Žilině u Nového Jičína a Bludovicích u Nového Jičína, která byla zajištěna pracovníky Městského úřadu Nový Jičín.

V okamžiku po odeznění 3. stupně povodňové aktivity, začala řízená doprava v oblastech, kde došlo k poškození dopravní a komunikační infrastruktury. Tuto oblast zajišťovala PČR, HZS a MP. Úseky byly označeny ihned odpovídajícím dopravním značením.

Na pomoc do postižených oblastí Nového Jičína byla povolána a nasazena AČR v počtu 200 osob. Prostředky armády byly využity na zabezpečovací, ženíjní, demoliční a úklidové práce. Dále vojáci AČR významně vypomáhali správcům vodních toků. Spolupráce vojska a civilních subjektů byla koordinována pověřenými pracovníky krizového štábu města Nový Jičín.

Základní a ostatní složky Integrovaného záchranného systému (HZS, SDH, PČR, MP, TS) spolupracovaly od okamžiku příchodu povodně na záchranných pracích a svojí činností vytvářely podmínky pro co největší zmírnění následků povodně.

Jednotky hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje a jednotky sboru dobrovolných hasičů prováděly evakuaci obyvatel, čerpání vody ze sklepů budov, prvotní vyčerpání studní, vyprošťovaly vozidla z koryt vodních toků a podílely se na odklizení následků povodní.

Technické služby (TS) města Nový Jičín následně zahájily organizaci svozu povodňového odpadu. Policie České republiky a Městská policie Nový Jičín organizovala dopravní obslužnost v postiženém území. Díky velmi dobré činnosti policejních složek nebyly zaznamenány žádné případy rabování.

Správci povodí a drobných vodních toků – Povodí Odry s.p., Lesy ČR s.p. a Zemědělská vodohospodářská správa začaly okamžitě provádět úkony související s odstraňováním následků povodně. Prvotním úkonem bylo odstranění překážek v korytě vodních toků, které by bránily plynulému odtoku.

ORP Frenštát pod Radhoštěm

Příčinou povodně dne 24.6.2009 byly extrémní srážky v podvečer 24.6.2009 v okolí Veřovic a Lichnova.

Postupně byly svolány povodňové komise obcí Bordovice, Veřovice, Tichá, Lichnov a v časovém rozmezí od 18:15 hodin do 19:45 hodin vyhlášeny III. SPA v jednotlivých obcích.

Na základě doporučení zástupce HZS MSK byla svolána ve 20:20 hodin povodňová komise ORP Frenštát p.R., která monitorovala činnost povodňových komisí obcí a byla připravena převzít řízení. Žádný SPA však PK ORP nevyhlásila. Po 20:00 hodině dochází k postupnému opadání hladin vodního toku Tichávka v obci Tichá, vodního toku Javoříčka v obci Bordovice a po 21:00 hodině hladiny vodního toku Lichnovský potok v obci Lichnov a vodního toku Jičínka v obci Veřovice. Zabezpečovací práce v obcích řídily a koordinovaly jednotlivé povodňové komise obcí. Na území správního obvodu ORP Frenštát p. R. nebyly v průběhu vzniklé přívalové povodně dne 24.6.2009 prováděny žádné záchranné práce.

Dne 25.6.2009 vyhlásil hejtman MSK ve 3:30 hodin stav nebezpečí i na území ORP Frenštát p. R. a v návaznosti na to je v 8:00 hodin svolán krizový štáb ORP Frenštát p. R.

Povodeň na území správního obvodu ORP Frenštát p. R. způsobila škody jak na majetku státu, MSK, jednotlivých obcí a občanů, tak i na majetku správců vodních toků, tj. Lesy ČR, zemědělská vodohospodářská správa (ZVHS), Povodí Odry s.p. Rozsah škod byl mapován postupně jednotlivými povodňovými komisemi a následně, po vyhlášení stavu nebezpečí, krizovým štábem ORP Frenštát p. R. a krizovým štábem MSK.

S ohledem na rychlost vzestupu hladin nebylo možné předejít způsobeným škodám. Povodňové komise jednotlivých obcí byly svolány, jejich činnost však spočívala již jen v zabránění dalším škodám, které mohla způsobit případná neprůtočnost vodních toků způsobená naplaveninami na jednotlivých propustcích, lávkách, mostech atd. Splavu vody a bahna z polí a tím způsobenému bleskovému přetížení kanalizace nebylo možno zabránit.

ORP Ostrava

Na území ORP Ostrava nastala povodňová situace 25.6.2009. Odbor ochrany životního prostředí Magistrátu města Ostravy, jako povodňový orgán mimo povodeň, monitoroval povodňovou situaci ve svém správním obvodu.

Na základě hydrologické situace byla na 25.6.2009 na 8:00 hodin svolána Povodňová komise ORP Ostrava. Povodňová komise nevyhlásila pro správní obvod ORP Ostrava ani na jednom

z vodních toků SPA. Činnost povodňové komise je popsána v povodňové knize, která je trvale uložena na odboru ochrany životního prostředí Magistrátu města Ostravy. Protože PK nevyhlásila SPA, řízení povodňové ochrany stále zajišťoval odbor ochrany životního prostředí.

ORP Bílovec

Ve dnech 24. a 25. června a 2. července 2009 došlo v důsledku krátkodobých intenzivních lokálních dešťových srážek k vzestupu hladiny Děrenského potoka protékajícího intravilánem obce Kujavy, která se nachází v územním obvodu ORP Bílovec. V obou případech byly vyhlášeny III. SPA. V průběhu povodni došlo k vybřežení Děrenského potoka, zaplavení cca 4 nemovitostí, zatopení sklepů a studen u cca 66 nemovitostí a zaplavení silničních komunikací III/46424 a III/46425.

Vyhlášen III. SPA 24.6.2009 22:00 hod.

Odvolán III. SPA 25.6.2009 9:00 hod.

Vyhlášen III. SPA 2.7.2009 16:00 hod.

Odvolán III. SPA 2.7.2009 22:30 hod.

V ostatních obcích v územním obvodu ORP Bílovec nedošlo k vyhlášení SPA.

Povodňové záchranné a zabezpečovací práce byly zajištěny jednotkami dobrovolných hasičů Kujavy.

ORP Odry

Povodňová situace se týkala Oder a Fulneku.

Pro Fulnek a místní části byl vyhlášen II. SPA 2.7.2009 16:15 a následně III. SPA.
odvolán III. i II. SPA 3.7.2009 9:00

Zabezpečovací a záchranné práce prováděl SDH Odry, SDH Fulnek, HZS Ostrava. Byla provedena evakuace rekreatantů.

ORP Kopřivnice

Přivalovou povodni dne 24.6.2009, způsobenou extrémními dešťovými srážkami, byla nejvíce zasažena obec Ženkava na horním toku vodního toku Sedlnice. Povodňový průtok a výška dosažené maximální hladiny byla podstatně vyšší než při povodni v roce 1997. V obci byly zaplaveny rodinné domy, podnikatelské objekty, několik mostů a lávek. Průtočné profily a mostní zábradlí byly zaneseny naplaveninami. Zabezpečovací práce na mostech, které by zajišťovaly odstraňování naplavenin, nebylo z důvodu silného proudu a vysokého průtoku možné provádět. Průchod povodňové vlny obcí dále zhoršovaly různé nevhodně umístěné drobné stavby.

Ve všech obcích postižených povodni 24.6.2009, především však na horních částech toků, byl vzestup hladin tak rychlý, že II. a III. SPA nebyly vyhlášeny. Povodňové komise začaly fungovat se zpožděním až po dosažení III. SPA. Ve všech obcích zareagovali na stoupající hladiny nejrychleji členové SDH, kteří prováděli prvotní záchranné práce. Na vodním toku Lubina a na v.t. Trnávka nevznikly povodňové škody. Svou funkci splnila vodní nádrž nad obcí Kateřinice a nedávno vybudovaný suchý poldr v k.ú. Kateřinice.

Kopřivnice (tok Lubina) vyhlášen III. SPA 24.6.2009 20:40 hod.

odvolán III. SPA 24.6.2009 22:50 hod.

Ženkava (tok Sedlnice) vyhlášen III. SPA 24.6.2009 19:05 hod.

odvolán III. SPA 24.6.2009 přibližně v 23 hod.

Závišice (tok Sedlnice) vyhlášen III. SPA 24.6.2009 21:05 hod.

Štramberk	odvolán III. SPA 24.6.2009 přibližně v 23:40 hod.
Mošnov (tok Lubina)	vyhlášen III. SPA 24.6.2009 23:00 hod.
	vyhlášen II. SPA

OBEC KOPŘIVNICE - povodňová komise města Kopřivnice byla svolána a sešla se až ve 20:40 hod., kdy byl již III. SPA na hlásném profilu ve Vlčovicích překročen. Před zasedáním komise zasahovali od 19:33 hod. v lokalitě členové SDH Vlčovice, kteří nahradili činnost hlásné povodňové služby a kontaktovali člena povodňové komise (krizového koordinátora), který následně informoval další členy povodňové komise. Následná činnost PK byla v souladu s obsahem povodňového plánu. Na území města Kopřivnice zasahovali členové SDH Kopřivnice a pracovníci společnosti SLUMEKO, s.r.o.

OBEC ŽENKLAVA - nástup povodně byl velmi rychlý a PK se sešla v době, kdy již docházelo k zaplavování objektů a komunikací. V tu dobu již členové HZS a SDH a jednotliví občané na svých nemovitostech prováděli zabezpečovací práce.

PK byly aktivizovány také v obcích Závašice, Štramberk, zde byly v činnosti i SDH. V dalších obcích (Příbor, Skotnice, Mošnov, Petřvald) byly PK aktivizovány, ale nebylo zde nutné provádět žádné zabezpečovací a záchranné práce.

Olomoucký kraj

Dne 24.6.2009 se přes území Olomouckého kraje, konkrétně přes správní území ORP Hranice, přehnala bouřka s nebezpečnými doprovodnými jevy.

V pátek 26.6.2009 se situace v mnohem větším rozsahu opakovala na správním území ORP Jeseník. Přívalové srážky zasáhly část území Jesenicka ve dvou vlnách. První přišla v 17 hodin, kdy byly na místa událostí okamžitě povolávány jednotky sborů dobrovolných hasičů z postiženého území. Druhá vlna zasáhla území Jesenicka jen o pár hodin později.

Přívalové deště se projeví kolísáním vodních toků na území ORP Jeseník Bělá a Vidnávka v rozmezí I. až III. SPA a v rámci ORP Lipník byl dosažen II. SPA na vodním toku Bečva v prostoru obce Osek nad Bečvou. Na ostatních částech toků v ORP Lipník a Hranice bylo dosaženo pouze I. SPA.

Povodňová komise Olomouckého kraje byla svolána na první jednání 25.6.2009 v 8 hod.

V sobotu 27.6.2009 hejtman Olomouckého kraje absolvoval prohlídku části postiženého území na Jesenicku.

Při lokálním zaplavení ve správním území ORP Jeseník došlo k narušení území se značným rozsahem. Poškozeny byly komunikace, mosty, obytné domy a jiné stavby atd.

Na základě vyhodnocení celé situace přímo v postiženém území hejtman Olomouckého kraje svolal Bezpečnostní radu Olomouckého kraje na 13:00 hod. (27.6.2009). Členové Bezpečnostní rady Olomouckého kraje byli informováni o vývoji situace. Po jednání Bezpečnostní rady Olomouckého kraje vyhlásil hejtman Olomouckého kraje pro část území ORP Jeseník stav nebezpečí, který je definován §3 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. Stav nebezpečí na části území Olomouckého kraje byl vyhlášen od 27.6.2009 14:00 hod. do 15.7.2009.

Na území Olomouckého kraje v souvislosti s těmito povodněmi přišli o život tři lidé. Jedna osoba byla nalezena v obci Černotín, druhou obětí je velitel jednotky SDH z obce Vlčice, který pomáhal lidem v zaplavené oblasti a třetí oběť je občan obce Bergov.

Ze zprávy o činnosti IZS při povodni vyplynulo, že pro velmi rychlý a neočekávaný průběh povodně nebylo možné obyvatele varovat pomocí varovného signálu. Jednotný systém varování a vyznění obyvatelstva byl využit jen ke svolání jednotek PO SDH obcí. Bezpečnostní rada Olomouckého kraje byla svolána prostřednictvím HZS Olomouckého kraje. Pro komunikaci mezi jednotkami PO a ostatními složkami IZS byly využity veškeré dostupné způsoby komunikací. Během sledovaného období došlo k několika výpadkům sítí mobilních operátorů i výpadkům digitální sítě Pegas.

Členové HZS prováděli záchranné práce (záchrana osob a zvířat, evakuace, nouzové ubytování, poskytnutí psychologické pomoci), pracovali na zpevňování hrází rybníků, a prováděli zabezpečovací a likvidační práce (čištění komunikací, uvolňování vodních toků, provizorní opravy mostů a lávek, čerpání vody, posttraumatickou intervenční péči).

Pro záchranu osob ze zatopených objektů v rámci ORP Hranice a Jeseník byly povolány letecké prostředky AČR a PČR, které ale nemohly být nasazeny z důvodu nepříznivých klimatických podmínek.

Tab. 2: Počet zachráněných a evakuovaných osob

Obec	Záchrana osob	Evakuace osob			
	Celkem	Řízená evakuace	Samovolná evakuace	Celkem	Z toho: evakuace do evakuačních středisek
ORP Jeseník	65	124	60	184	10
ORP Hranice	26	11	792	803	
Celkem	101	135	852	987	10

V době řešení následků krizové situace byly nasazeny hlídky z ÚO Přerov, Jeseník a zásahová jednotka PČR. Příslušníci PČR prováděli monitorování průjezdnosti komunikací, uzavírky zatopených a poškozených silnic, zajištění bezpečnosti zasahujících jednotek PO, identifikace a ohledání utonulých osob, zajištění bezpečnosti a ochrany majetku občanů v postižených obcích, pomoc při likvidačních pracích. Spolupráce HZS a PČR byla na odpovídající úrovni, fungovala vzájemná komunikace a informovanost při řešení krizové situace. Ukázalo se, že příslušníkům PČR chybí terénní vozidlo pro poskytnutí pomoci přímo v terénu a ochranné pomůcky pro zasahující.

Nasazení sil a prostředků AČR bylo realizováno od 27.6. do 12.7.2009. Příslušníci AČR prováděli zejména práce související s odstraňováním následků povodně pomocí těžké techniky, čištění koryt vodních toků, výstavbu mostů, provizorní opravu cest, pomoc při nařízených demolicích objektů, rozvoz humanitární pomoci a v neposlední řadě i likvidační práce pomocí ručního nářadí. V určitých okamžicích se projevila nižší pružnost stávajícího systému povolávání, čímž docházelo k prodlevám při jejich nasazení.

Činnost jednotlivých zaměstnanců Krajského úřadu Olomouckého kraje zapojených do řešení mimořádné události, stejně jako činnost příslušníků HZS OK plnících úkoly v Krizovém štábu kraje byla na velmi dobré profesionální úrovni, včetně odpovídajícího pracovního nasazení. V průběhu vzniklé rozsáhlé mimořádné události se projevily u starostů obcí a měst rozdíly ve znalosti problematiky řešení mimořádných událostí, což je odrazem jejich rozdílného přístupu k odborné přípravě organizované Krajským úřadem Olomouckého kraje a HZS Olomouckého kraje.

Na koordinaci na úrovni ORP Hranice se podílel starosta a pracovník krizového řízení MěÚ Hranice. Na Jesenicku byla koordinace z úrovně starosty ORP řešena pomocí pravidelných zasedání krizového štábu.

Péče o zasažené obyvatele byla zajištěna psychologickou službou HZS Olomouckého kraje, týmem posttraumatické péče (TTP) HZS Olomouckého kraje, psychologickou službou HZS Zlínského kraje, psychologickou službou ZÚ Hlučín, ADRA, Charitou Javorník, Ústřední pohotovostní záchrannou jednotkou ČČK, Charitou Břeclav. Všichni jmenovaní se pravidelně scházeli na koordinační schůzce pod vedením psychologa HZS. Do odstraňování následků se zapojily další humanitární organizace (ČČK, Humanitární pomoc hl. města Prahy, Člověk v tísni).

V době vyhlášeného stavu nebezpečí byly provozovány informační linky pro veřejnost zřízené krizovým štábem Olomouckého kraje a ORP Jeseník. V průběhu povodňové situace byla občanům obcí Olomouckého kraje nabídnuta informační služba poskytovaná cestou zasílaných SMS zpráv na nahlášené mobilní telefony.

ORP Hranice

Povodeň v Hranicích a v části pověřeného území ORP Hranice proběhla v noci z 24. června 2009 na 25. června 2009, v Hranicích nastala kulminace cca v 1 hod. dne 25.6.2009.

Vzhledem k charakteru povodně je možné tuto povodeň označit jako „přítalovou povodeň“.

V důsledku extrémních srážek v krátkém časovém úseku, spojených s opakovanými bouřkami, došlo k velmi rychlému zdvednutí hladin toků a k mimořádně rychlému vybřežení toků i melioračních struh a svodnic. Významný vodní tok Bečva měl v noci z 24. na 25. června v Teplicích n. B. výšku max. 308 cm. Na Bečvě nastal jen I. SPA

Na vedlejších a drobných tocích v Hranicích nejsou nainstalovány on-line měřicí sondy výšky hladin a průtoků. Z tohoto důvodu nebyl v Hranicích vyhlášen II. ani III. SPA, ale stavy a průtoky vody v příslušných profilech Veličky, Ludiny, Račího potoka a Bezejmenného potoka dosáhly směrodatné úrovně pro 2. a 3. SPA podle povodňového plánu města Hranic. V Hranicích byli občané varováni městskou policií (megafony). V městě Hranice a místních částech Hranic se jednalo o 25 lokálně zaplavených území. Ve správním obvodu ORP Hranice se jednalo o 28 oblastí, zasažených povodní.

V závodě Cement Hranice, a. s., byl III. SPA. V obci Polom byl 24.6.2009 ve 21:30 hod. vyhlášen III. SPA na celém území obce Polom. V obci Opatovice byl 24.6.2009 ve 23:00 hod. vyhlášen II. SPA. V obci Hrabůvka byl vyhlášen III. SPA ve 21:00 hod. 24.6.2009, povodňové nebezpečí bylo v obci Hrabůvka odvoláno 25.06.2009 ve 12:00 hod. V městysi Hustopeče nad Bečvou byl vyhlášen III. SPA na Loučském potoce dne 24.6.2009 ve 20:25 hod.

V Hranicích zasedala PK od 23:00 hodin 24.06.2009, svou aktivitu ukončila 15.7.2009 ve 14:00 hod.

V noci z 24.6. na 25.6. probíhala telefonická komunikace PK Města Hranic s ČHMÚ a se všemi složkami HZS bezproblémově, přístup na webové stránky ČHMÚ a Povodí Moravy byl rovněž bezproblémový. Hlásná a hlídková služba byla ovlivněna extrémní rychlostí povodně. V městysi Hustopeče nad Bečvou se PK v noci z 24.6. na 25.6. nemohla dovolat mobilními telefony prostřednictvím sítě O2.

PK Hranic nebyla vždy schopna, z důvodu velké rychlosti vody a zvyšování hladiny zabezpečit nutná opatření. Například na Veličce, v ulici Galašova v Hranicích, došlo k ucpání mostu naplaveným dřevem. Odstranění dřeva nebylo možné, kvůli nebezpečí ohrožení života.

Žádný povodňový orgán nižšího stupně nepožádal PK ORP Hranice o převzetí řízení ochrany před povodněmi.

Během povodně bylo evakuováno 11 osob, zachráněno 36 osob. V obci Černotín si povodeň vyžádala jednu oběť na životě.

ORP Jeseník

V důsledku přívalových dešťů a intenzivních bouřek došlo dne 26.6.2009 ve večerních a nočních hodinách v oblasti Jesenicka k extrémně vysokým průtokům v povodí toků Bělé, Vidnávky, Vojtovického potoka a jeho přítoků. Vzhledem ke zcela nasycenému povodí zde došlo k výraznému povrchovému odtoku doprovázenému silnou erozní činností a strmým vzestupem hladin s následným vybřežením z koryt.

Bezpečnostní rada města Jeseník byla svolána na 20. hodinu. Ve 22:00 byl vyhlášen III. SPA v ORP Jeseník.

Jako nástroj pro informování obcí byla použita elektronická pošta. Kvůli chybějící zpětné vazbě od starostů se ukázal tento způsob nedostatečný. V rámci KŠ ORP Jeseník byl proto vytvořen systém předávání důležitých informací, řešení požadavků obcí a metodické pomoci. Z řad HZS byly určeny styčné osoby pro stanovené sektory, jejichž prostřednictvím se doručovaly informace přímo starostům postižených obcí. Doručování probíhalo bez větších problémů.

Z důvodu vyhlášení stavu ohrožení, byla situace dále řešena v režimu krizového štábu. KŠ ORP Jeseník organizoval v závislosti na míře ohrožení, popřípadě míře zasažení území ve své působnosti, záchranné a zabezpečovací práce v součinnosti s jednotkami HZS a SDH, správci povodí a vodních toků, městské policie, PČR, a AČR. Průběžně bylo zajišťováno odstraňování naplavených předmětů v kritických místech vodních toků, byl zabezpečován majetek, budovány povodňové zábrany a probíhala evakuace osob. Byla mapována průjezdnost postižené oblasti. Dále byla zajišťována obnova obcí po povodni. Na těchto pracích se podíleli členové a dobrovolníci z řad humanitárních organizací. Ve spolupráci s HZS a humanitárními organizacemi byla zajišťována distribuce humanitární pomoci do postižených oblastí, včetně zajištění dodávky pitné a užitkové vody.

Celkem bylo z postižených oblastí evakuováno 184 osob, kterým bylo zajištěno náhradní ubytování. Jednotkami HZS byla prováděna záchrana osob a zvířat.

Povodně si na území ORP Jeseník vyžádaly celkem 2 oběti na životech. První obětí byl velitel SDH Vlčice, další pak občan Bergova.

Pardubický kraj

Vzhledem k malému rozsahu povodně na území Pardubického kraje nebyla povodňová komise kraje činná. Povodňové komise ORP nebyly vůbec aktivovány a žádná s PK zasažených obcí nevyhlásila SPA. Z těchto důvodů Pardubický kraj nevypracoval dokumentaci a vyhodnocení povodní podle § 76 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách.

Plzeňský kraj

Přívalové srážky a nasycenost povodí v období od 25.6.2009 do 6.7.2009 způsobily na území Plzeňského kraje přívalové povodně.

V období od 21.6.2009 do 7.7.2009 byly vydány výstrahy Českého hydrometeorologického ústavu na silný déšť, bouřky s nebezpečnými doprovodnými jevy, případně povodňovou bdělost, povodňovou pohotovost a povodňové ohrožení. Tyto výstrahy byly vydány pro

jednotlivé kraje včetně Plzeňského. Tím, že výstrahy byly vydány pro celé území Plzeňského kraje, nedalo se z nich předpovědět, jaká lokalita bude zasažena.

Přívalovými dešti byla nejvíce postižena území ORP Sušice a ORP Klatovy. O něco méně byla zasažena území ORP Domažlice, ORP Horažďovice, ORP Nýřany, ORP Horšovský Týn a ORP Přeštice.

ORP Klatovy (Úhlava)	vyhlášen II. SPA 27.6.2009 23:10 hod. vyhlášen III. SPA 28.6.2009 3:15 hod. odvolán III. SPA 28.6.2009 20:10 hod. odvolán II. SPA 29.6.2009 9:30 hod.
Městys Kolíneček (Ostružná)	vyhlášen III. SPA 27.6.2009 23:45 hod. odvolán III. SPA 28.6.2009 0:30 hod.
Hrádek (Ostružná)	vyhlášen III. SPA 27.6.2009 23:50 hod. odvolán III. SPA 28.6.2009 11:30 hod.
Hartmanice (Volšovka)	vyhlášen III. SPA 27.6.2009 21:00 hod. odvolán III. SPA 7.7.2009 8:00 hod.
Sušice (Otava)	vyhlášen III. SPA 27.6.2009 23:28 hod. odvolán III. SPA 28.6.2009 9:00 hod.
Přeštice (Úhlava)	vyhlášen II. SPA 28.6.2009 17:45 hod. odvolán II. SPA 29.6.2009 9:15 hod.

Krajský úřad (KÚ) předával výstražné informace ČHMÚ včetně doporučených úkonů dále na ORP k jejich následnému předání zástupcům jednotlivých obcí dle povodňového plánu. Dále byly veškeré došlé výstražné informace ČHMÚ a regionální informační zprávy HPPS ČHMÚ zveřejňovány na povodňovém portále Plzeňského kraje. Zasílání všech výstražných zpráv obcím s rozšířenou působností však způsobovalo jejich zahlcení duplicitními informacemi. Komunikace v tomto období probíhala nejvíce přes e-mailové spojení, poté telefonické.

Vzhledem k tomu, že výstražné zprávy předávané ORP prostřednictvím KOPIS, neměnily příliš svůj charakter, bylo dohodnuto, že informace vydané pro celý Plzeňský kraj budou zveřejňovány pro povodňové orgány a občany na povodňovém portále Plzeňského kraje a nebudou již dále rozesílány KÚ Plzeňského kraje na ORP e-mailem. Za předpokladu vydání výstražné informace pro území okresu bude vyrozuměna příslušná ORP a výstražná informace bude zveřejněna na povodňovém portále.

Následující přehled ukazuje, jak probíhala evakuace osob za pomoci HZS

Tab. 3: Počet zachráněných a evakuovaných osob

Obec	Záchrana osob	Evakuace osob			
	Celkem	Řízená evakuace	Samovolná evakuace	Celkem	Z toho: evakuace do evakuačních středisek
Bezděkov	2	4	-	4	-
Sušice	6	24	-	24	-
Petrovice u Sušice	7	26	-	26	-
Klatovy	9	30	-	30	-
Celkem	24	84	-	84	-

ORP Klatovy

Výrazné zvýšení hladin některých vodních toků na území správního obvodu ORP Klatovy způsobily silné dešťové srážky, které spadly 27.7.2009 v okolí obcí Běšiny, Dešenice a Nýrsko. Městský úřad Klatovy na základě výstražných informací ČHMÚ prováděl sledování vývoje hladin na tocích. Po intenzivních srážkách ve večerních hodinách došlo k rychlému vzestupu hladin vodních toků a byly vyhlášeny stupně povodňové aktivity. O vyhlášení byly informovány obce dle povodňového plánu, Krajský úřad Plzeňského kraje a KOPIS.

Přívalové deště, které spadly ve velké intenzitě na poměrně malou plochu v okolí jednotlivých obcí způsobily lokální záplavy. V průběhu povodně bylo na území ORP evakuováno několik lidí, byl stržen most mezi Týncem a Janovicemi a byly uzavřeny některé místní komunikace.

Ve Švihově byla dne 28.6.2009 ve 4:00 hod. uzavřena stavidla a uzávěry na protipovodňových hrázích a byla čerpána voda z prostoru za hrázemi. Dále byla poskytnuta pomoc na ochranu majetku občanů (pytle s pískem a pitná voda).

OBEC ČERVENÉ POŘÍČÍ – v poskytnuté zprávě je zdůrazněno nevhodné hospodaření na okolních zemědělských pozemcích a splavování zeminy, nevhodné zvyšování komunikace III/11760 postupnými opravami a novými konstrukčními vrstvami vozovky a nedostatečnou kapacitu propustku pod komunikací III/11760.

MĚSTO ŠVIHOV – díky protipovodňovým hrázím nedošlo ke škodám na majetku města ani občanů. Byla prováděna opatření na hrázi u Malechova, která byla částečně odbagrována. Voda z prostoru za hrázemi byla čerpána dobrovolnými hasiči.

MĚSTO KLATOVY - v důsledku zvýšené hladiny vody v Drnovém potoce a řece Úhlavě došlo k zaplavení okolních nemovitostí a komunikací v místních částech Luby, Kal a Tajanov. V místní části Střeziměř došlo opakovaně k přívalové povodni a vyplavení dvou rodinných domů a zanesení místních komunikací, jednou z příčin bylo nevhodné hospodaření na okolních zemědělských pozemcích.

MĚSTO STRÁŽOV - Přívalový déšť dne 27.6.2009 zapříčinil zvýšení hladiny Strážovského potoka, Městišťského potoka a Jelenky. Dne 1.7.2009 došlo ke zvýšení hladiny vody v Lukavickém, Strážovském a Městišťském potoce. Nejproblematictější místem byl most přes Strážovský potok ve vlastnictví Plzeňského kraje v místní části zvané Káclink.

ORP Sušice

K vzestupu hladin na území ORP Sušice došlo na toku Volšovky a Ostružné ve dnech 27.6.2009 a 28.6.2009. V povodí Ostružné došlo k výraznému rozvodnění drobných toků, které spolu s přívalem zaplavily část obce Velhartice. Samotný tok Ostružné vybřežil na několika místech na území obcí Kolinec a Hrádek. Na toku Ostružné došlo k lokálnímu zatopení a místy se čerpala voda z objektů v Tajanově, Ujčíně a Kolinci. Situace na toku Volšovky byla kvůli splaveninám podstatně komplikovanější. Dále dle sdělení města Hartmanice došlo k akumulaci vody v přirozeně vytvořené přehrážce z plavenin v rezervaci „Žežulka“ na toku Volšovky, která se protrhla a vzniklá přívalová vlna zahltila most na silnici Chlum-Dolejší Těšov.

ORP Horažďovice

Na území správního obvodu ORP Horažďovice byly dne 4.7.2009 povodňovou epizodou postiženy 3 obce. Kolem 17 hod. se vyskytly silné srážky, jejichž následkem došlo k přelítí rybníků Ostrov a Stašín. I přesto, že dlouhodobě přšelo nebyla v rybníce Ostrov včas snížena hladina. Prvotní zásah provedl 4.7.2009 na příkaz PČR nájemce rybníka, který zabezpečil odtok z výpusti rybníka. Dne 5.7.2009 večer byla odstraněna na základě požadavku MěÚ Horažďovice a ostatních zúčastněných složek betonová konstrukce z bezpečnostního přelivu a

tím byl bezpečnostní přeliv zkapacitněn. 5.7.2009 v podvečer byli evakuováni obyvatelé a celou noc probíhala hlídka.

Dne 6.7.2009 se sešla povodňová komise obce Velký Bor. Prohlídkou na místě samém byl zpětně vyhlášen III. SPA. Dne 7.7.2009 proběhla kontrola stavu poškozené hráze a povodňových škod za účasti Povodí Vltavy s.p., ZVHS jako správce toku pod vodním dílem, starosty obce Velký Bor, tajemnice povodňové komise ORP. Proběhlo jednání PK ORP Horažďovice a PK obce Velký Bor s nájemcem rybníka Ostrov.

Dne 4.7.2009 kolem 18:30 hod. se začal přelívat přes hráz rybník Stašín. Vzhledem k tomu, že hrozilo protržení hráze rybníku, starosta i místostarosta zamezili vjezd vozidel směrem na Svěradice. Starosta rovněž nařídil povolání dobrovolných hasičů. Byl povolán i HZS z Horažďovic. V neděli 5.7.2009 dopoledne nájemce Mlýnského rybníka a rybníka Stašín zajistil navážení zeminy na zpevnění hráze.

ORP Domažlice

Na území správního obvodu ORP Domažlice napáchaly bleskové povodně škody v období od 29.6.2009 do 6.7.2009.

Dne 3.7.2009 v 10:39 hod. a v 11:17 hod. byla na Městském úřadě Domažlice doručena e-mailem z dispečinku Povodí Vltavy a z KOPIS HZS PK výstražná informace o možném výskytu přívalových dešťů, která byla formou SMS předána obyvatelům v ohrožených lokalitách a členům povodňové komise města. V 18:20 hod. upozornila MP předsedu a místopředsedu povodňové komise na závažný vzestup hladiny vodního toku Zubřina. V 18:25 hod. byla svolávána povodňová komise, v 18:30 hod. prováděla MP kontrolu parkování vozidel podél toku Zubřina a megafonem upozorňovala občany na možné nebezpečí a vyhlášovala II. SPA. V 18:30 hod. byla aktivována jednotka SDH Domažlice, která zajišťovala zejména čerpání. Technickou pomoc poskytoval též HZS Domažlice. Místopředseda komise ve spolupráci s městskou policií prováděli průběžný monitoring v terénu. V 19:00 hod. byl správce kanalizace CHVAK a.s. vyzván ke kontrole a čištění uličních vpustí, pracovníci Domažlických městských lesů odstraňovali naplaveniny na česlích rybníka v Hanově parku.

Vzhledem ke směru příchodu fronty od SV (ve směru od Milavčí) a s přihlédnutím k aktuální meteorologické situaci nebyla podána informace obcím níže na toku Zubřiny. Svolání povodňové komise a oznámení o vyhlášení II. SPA bylo podáno postupně na ÚO HZS Domažlice (20:20 hod.) a na KOPIS HZS PK (20:25 hod.). Ve 21:10 hod. byl II. SPA odvolán a jednání povodňové komise bylo ukončeno.

ORP Přeštice

Na území správního obvodu ORP Přeštice došlo v souvislosti s přívalovými srážkami k zatopení rodinného domu v obci Ptenín. Povodňová aktivita pak byla vyhlášena pouze PK města Přeštice, nedošlo však k žádným škodám. O vyhlášení a odvolání SPA byly informovány povodňové orgány sousedních obcí, povodňové orgány obcí na vodním toku Úhlava ve správním obvodu ORP Přeštice, pov. orgány sousedních ORP (Klatovy, Plzeň), KOPIS HZS PK, vodohospodářský dispečink Povodí Vltavy s.p. a KÚ Plzeňského kraje.

Středočeský kraj

Na území Středočeského kraje došlo k povodňové situaci velmi malého rozsahu. PK kraje ani ORP nebyly svolány. Souhrnná zpráva za povodně 2009 nebyla vypracována. Povodňové škody byly nahlášeny jen dvěma obcemi z tohoto kraje.

Ústecký kraj

Následkem lokálních prudkých přívalových dešťů ve dnech 1., 2. a 4. července 2009 došlo k náhlému zvýšení průtoků na vodních tocích Kamenice, Ploučnice a Bystré a na jejich přítocích.

Dne 1.7.2009 zasáhla srážka povodí řek Kamenice a Ploučnice v oblasti mezi Českou Lípou a Děčínem. Na řece Kamenici a jejím přítoku Bílém potoce proběhla povodeň, jejíž účinky byly nejvíce patrné v obcích Janská a Srbská Kamenice

Téhož dne došlo k povodňové situaci i v obci Lipová v ORP Rumburk. V důsledku srážek došlo k poškození hráze Zámeckého rybníka a hrozilo protržení hráze.

Dne 4.7.2009 zasáhly srážky v okolí Děčína opět povodí řek Kamenice a Ploučnice. Na řece Kamenici proběhla přívalová povodeň, která svou kulminací přesáhla povodeň z 1.7.2009. Velmi rychlý byl i nástup povodně na řece Ploučnici a jejím přítoku, říčce Bystrá. V okolí Bystré došlo k významným škodám. V ORP Děčín došlo k závažným problémům na Huníkovském rybníce.

Celkem muselo být evakuováno 100 obyvatel, zasaženo bylo 14 obcí, byla omezena dopravní obslužnost (narušení mostů...), narušeny veřejné telekomunikační sítě, majetek obcí a občanů, zásobování pitnou vodou, elektrickou energií, plynem, odvádění odpadních vod, likvidace komunálního odpadu.

Nejvíce postiženými obcemi byly v ORP Děčín Markvartice a Habartice, v Habarticích byly strženy mosty a chyběly tak přístupové cesty. Mosty byly vyžádány přes Správu státních hmotných rezerv (SSHR) a provizorně vybudovány AČR. Nejtragičtějším důsledkem povodně je jedna oběť na životě (žena z obce Benešov nad Ploučnicí – ORP Děčín).

V Ústeckém kraji dne 5. července 2009 v 21:00 hod. zasedla Povodňová komise Ústeckého kraje. Dne 6. července 2009 zasedla Bezpečnostní rada Ústeckého kraje a dne 7. července 2009 od 14:00 hod. se konalo 1. jednání krizového štábu Ústeckého kraje.

Dne 6.7.2009 rozhodla hejtmanka Ústeckého kraje o vyhlášení stavu nebezpečí pro území Ústeckého kraje vymezené správním územím ORP Děčín, a to v jeho částech Srbská Kamenice, Benešov nad Ploučnicí, Janská, Dolní Habartice, Horní Habartice, Kerhartice, Markvartice, Veselé, Merboltice, Valkeřice, Děčín, Česká Kamenice, Hřensko, a správním územím obce Lipová s účinností od 6.7.2009 16:00 hod do 13.7.2009 24:00 hod.

Spolupráci krizového štábu Ústeckého kraje a krizového štábu ORP Děčín a zapojení profesionálních a dobrovolných hasičů, Zdravotnická záchranná služba (ZZS) a PČR lze hodnotit velmi kladně.

ORP Děčín

Ve dnech 1.- 4.7.2009 došlo na správním území statutárního ORP Děčín k mimořádné povodňové situaci, při které byl zaznamenán rychlý vzestup hladiny drobných vodních toků.

Výstražnou informaci vydal ČHMÚ dne 28.6.2009 o silných bouřkách s velmi nebezpečnými doprovodnými jevy. Pro dané území se jednalo pouze o obecné upozornění na výskyt častých srážek.

KŠ a PK ORP Děčín byla poprvé svolána 3.7.2009 a celkem proběhlo 8 jednání. (v období 1.7. – 24.7.2009).

MĚSTO ČESKÁ KAMENICE, MÍSTNÍ ČÁST HUNÍKOV A KERHARTICE – rozvodnění řek Kamenice a Bystrá vedlo k zatopení přilehlých objektů. V Huníkově i Kerharticích byla HZS prováděna evakuace lidí. V České Kamenici byly realizovány záchranné a likvidační

práce. Probíhaly práce na zprůchodnění toku, čerpání vody z objektů, zprovoznění kanalizace. Následně byly zapojeny Technické služby a specializované činnosti převzaly odborné firmy (Severočeské vodovody a kanalizace, a.s., Povodí Ohře, s.p....)

U Huníkovského rybníka hrozilo protržení hráze, proto byla provedena opatření k zamezení dramatického zhoršení situace.

Činnost IZS

Vzhledem k rychlosti povodně nebyl spuštěn varovný signál pro varování obyvatel. Z KOPIS HZS bylo předáváno upozornění starostům obcí, velitelům jednotek SDH telefonicky, nebo pomocí rádiového spojení. Prostřednictvím KOPIS a dále se zapojením ústředny požární stanice Děčín probíhalo také vyrozumění orgánů krizového řízení a orgánů veřejné správy. Obyvatelé zpočátku podceňovali nebezpečnost situace. Obrat nastal až po výstraze na možnost protržení Huníkovského rybníka, resp. po důrazném upozornění zasahujících členů jednotek PO.

Došlo mimo jiné i k plošnému výpadku mobilních sítí, krizových telefonů a stále nebyl vyřešen systém vyrozumění návštěvníků v části obce Hřensko - Soutěsky.

Při komunikaci složek IZS byl v době největší potřeby otevřený kanál v digitální síti Pegas zahlcen. Analogová síť na tom byla obdobně. Síť mobilního operátora O2 Telefónica a.s., kterého využívá HZS, hlásila při pokusu o volání přetížení sítě. Došlo tak k paradoxní situaci, kdy krizové mobily nefungovaly a běžné občanské mobilní telefony byly v provozu. Úspěšnost navázání komunikace s KOPIS byla limitována počtem sloužících příslušníků.

Veškerá činnost HZS a SDH byla směřována na záchranu osob teprve následně na záchranu zvířat a majetku.

Při povodni 1.7.2009 došlo vesměs k samovolné evakuaci před příjezdem jednotek PO. Problém byl 4.7.2009, kdy během několika minut docházelo k zvednutí hladiny až o 2 metry a řízená evakuace nebyla prakticky možná (v některých případech i z důvodu nedocení závažnosti situace ze strany občanů).

Evakuace byla nahrazována záchranou osob a to i s pomocí vrtulníků letecké služby PČR. V některých případech docházelo k zachraňování osob i samotnými občany obcí.

Specifickým jevem byla evakuace osob ze Soutěsek v obci Hřensko, proběhla na základě výzvy členů SDH Hřensko. Kvůli závadě na telefonickém spojení, byly informace v oblasti Soutěsky šířeny ústně.

Je nutné zdůraznit, že zásahová a záchranná činnost probíhala za mimořádně těžkých klimatických podmínek (silný déšť a vítr) a za značného rizika.

PČR byla zapojena do řízení dopravy a ochrany objektů, spolupráce při záchraně osob, pátrání po pohřešované osobě, pomoc při předávání informací na konkrétní místa.

Mezi ostatní zapojené složky IZS patřil Český červený kříž, Plynárenská služba RWE, ČEZ, Povodí Ohře, s.p.

Spolupráce s dalšími složkami IZS byla koordinována ve dvou rovinách. Veškeré důležité informace týkající se povodní, nasazení sil a prostředků, vyhlášení stavu nebezpečí a požadavky na spolupráci byly předávány na úrovni krajského operačního střediska v Ústí nad Labem.

Druhou rovinou byla spolupráce na místě zásahu, kde docházelo při společné činnosti ke koordinaci postupů mezi složkami IZS prostřednictvím velitelů jednotlivých úseků.

S ohledem na některé nedostatky ve spojení, komunikaci a přenosu informací prokázali všichni řídící pracovníci a zejména velitelé jednotlivých úseků značnou míru odborných znalostí i zkušeností s podobnými událostmi (povodně 2002, 2003, 2006, vichřice Kyril apod.) a to zejména při rozhodovací činnosti a schopnosti přijmout odpovědnost za rozhodnutí. Při povodni 1.7.2009 a z velké části do doby svolání krizového štábu ORP Děčín dne 4.7.2009 spočívala řídící a koordinační činnost výhradně na příslušnících HZS UK. Obdobně lze hovořit o členech krizového štábu a jeho pracovních skupin ORP Děčín.

Problematickou záležitostí při této přívalové povodni, byl nedostatek informací na počátku povodně. Prvotní výstražná informace ČHMÚ byla obecným upozorněním na výskyt srážek. Pro upozornění nebyl použit varovný signál v zasažené oblasti. Od Povodí Ohře, s.p. nebyly k dispozici konkrétní prognózy vývoje průtoků. Obce (starostové a velitelé jednotek) po směru toku byly informovány se zpožděním.

Tato situace měla za následek, že nebyla prováděna řízená evakuace a docházelo víceméně k samovolné evakuaci.

Dalším nedostatkem ovlivňujícím řešení povodňové situace bylo zahlcení KOPIS, které mělo za následek znemožnění přenosu některých informací pro řízení jednotek ze strany vedení ÚO Děčín a podkladů k přijímání rozhodnutí KŠ ORP Děčín.

Kraj Vysočina

Povodně v období 25.6. – 3.8.2009 proběhly v několika epizodách.

V období 24.6. – 2.7.2009 byla zaznamenána lokální povodňová situace 25.6.2009 v horní části povodí řeky Fryšávky, kde byl dosažen I. SPA v dolní části toku (Jimramov) a na řece Brtnici v Předíně. K největším nárůstům došlo v povodí nad VD Vranov, kde byly na Dyji a Želetavce dosaženy I. SPA.

Dne 30.6.2009 zasáhla území Vysočiny (zejména na Třebíčsku, Bystřicku a Velkomeziříčsku) další bouřková činnost spojená s lokálními vydatnými srážkami, která způsobila přechodné zvýšení hladin především drobných vodních toků.

Dne 2.7.2009 se opět vyskytly lokální přívalové srážky, které byly zaznamenány na Velkomeziříčsku, Žďársku, Havlíčkobrodsku, Telčsku a Pacovsku. Lokálními povodněmi byly postiženy obce v povodí vodních toků Oslavy, Libochůvky, Sázavy, Losenického potoka, Moravské Dyje, Barborky, Kejtovského potoka a Třnavy.

Jednalo se převážně o lokální zasažení drobných vodních toků, zvýšené průtoky se v hlásných profilech kategorie A a B na významných vodních tocích (s výjimkou Oslavy) výrazněji neprojevovaly. Stejně tak vodní díla mimo VD Mostiště byla dotčena zvýšenými průtoky minimálně.

Vzhledem k rozsahu povodní a jejich zvládnutí povodňovými komisemi postižených obcí, nebylo třeba svolávat zasedání kompletní Povodňové komise kraje Vysočina. Sešla se pouze jednou ve zúženém složení. Situace byla průběžně sledována členy štábu Povodňové komise kraje Vysočina. Členové štábu PK kraje byli v kontaktu se starosty z postižených obcí, zástupci Hasičského záchranného sboru kraje Vysočina a tajemníky povodňových komisí ORP.

Mimořádné události v povodí VD Mostiště (ORP Velké Meziříčí) a v obci Těchobuz (ORP Pacov) vzniklé dne 2.7.2009 ve večerních hodinách byly důvodem ke svolání preventivního zasedání povodňové komise ve zúženém složení. Zasedání bylo svoláno operativně na den 3.7.2009 na 8:15 hodin. Dne 2.7.2009 způsobily přívalové srážky nad VD Mostiště přívalovou povodeň na Oslavě. Kulminace na přítoku dosáhla hodnoty Q_{100} a byl výrazně

překročen III. SPA. Na základě tohoto vývoje byl ihned zvyšován odtok z VD Mostiště až na neškodný odtok, který byl udržen po celou dobu povodňové situace. Na území Jihočeského kraje – na Tábořsku spadla odpoledne dne 2.7.2009 výrazná přívalová srážka, která zasáhla i území kraje Vysočina, zvláště území obce Těchobuz. Došlo k rozvodnění vodního toku Barborka, následně k přelítí hráze spodního rybníka soustavy (Loudal). Na tomto rybníce došlo k destrukci hráze v místě bezpečnostního přelivu. Obec ve večerních hodinách vyhlásila III. SPA. Další rybníky soustavy byly poškozeny.

Při dalších povodňových událostech se již povodňová komise kraje nescházela, v činnosti byl pouze štáb PK kraje. Nástup byl v mnoha případech tak rychlý, že povodňové komise obcí nestačily vyhlásit SPA. Členové povodňové komise byli průběžně informováni o vývoji povodňové situace. Ta byla po celou dobu sledována a vyhodnocována pracovníky povodňového orgánu kraje ve spolupráci s povodňovými orgány ORP.

Na řízení povodňové situace se podíleli pracovníci vodohospodářských dispečinků všech tří státních podniků Povodí. Na základě předpovědí ČHMÚ byla přijata opatření ke zvýšenému sledování aktuální hydrologické situace a současně byli upozorněni všichni provozní pracovníci a obsluhy vodních děl na možnost vzniku povodňové situace. Operativně byl zajišťován servis a údržba stanic, které byly vlivem bouřek mimo provoz (dne 1.7.2009 na VD Mostiště).

Údaje o dosažených hladinách na některých vodních dílech byly doplňovány na základě hlášení hrázňích příslušných vodních nádrží v četnosti dle platných manipulačních řádů. Projevily se nedostatky na drobných vodních dílech, které svým stavem mohou zhoršovat povodňovou situaci.

Dispečinky podniků Povodí byly v průběžném kontaktu s účastníky ochrany před povodněmi. Operativní zprávy o povodňové situaci byly předávány e-mailem případně telefonicky na příslušné KOPIS HZS, na Ministerstvo zemědělství ČR (MZe ČR), Ministerstvo životního prostředí ČR (MŽP ČR), na příslušné kraje, ORP a telefonicky byly poskytovány dalším subjektům. Současně byly informace uváděny na internetových stránkách.

Povodňová situace byla neustále průběžně monitorována a vyhodnocována také provozními pracovníky státních podniků Povodí, kteří v případě potřeby operativně řešili všechny vzniklé situace přímo v zasažených lokalitách, podávali informace z terénu na dispečinky a aktivně se zapojovali do činnosti příslušných povodňových orgánů.

ČHMÚ pravidelně zasílal prognózní předpovědi, informace k odtokovým poměrům a informační zprávy o vývoji situace. Během celé povodně byly podávány informace ústřednímu povodňovému orgánu. Tyto informace byly poskytovány emailem a také telefonicky. Velké množství povodňových orgánů využilo možnosti získat potřebné údaje na internetu a případně telefonickým kontaktem.

Na úrovni ORP se sešla pouze PK Pacova, řešení v ostatních místech probíhalo na úrovni jednotlivých obcí.

I přesto, že nebyly dosaženy ve sledovaných hlášených profilech SPA, byly vyhlášovány PK obcí jednotlivé SPA, převážně III. SPA, podle rozsahu zasažení obce přívalovou povodní. Po odtoku vody ze zaplaveného území byly SPA odvolány.

Ne všechny obce jako povodňové orgány plnily zcela povinnosti vyplývající z příslušných zákonných právních předpisů a v průběhu povodně nepodávaly aktuální informace o průběhu povodně povodňovým komisím ORP ani správci povodí. Jednalo se zejména o vyhlášení a odvolání II. či III. SPA.

Z informace o činnosti IZS vyplynulo, že v době povodňového nebezpečí selhávalo internetové spojení s ČHMÚ. V rámci dohody mezi ČHMÚ a HZS jsou v desetiminutových intervalech zasílány snímky meteoradarů na GŘ HZS, které jsou pro ostatní pracoviště HZS dostupná na intranetové síti. Tyto informace, ale byly pro práci HZS nedostatečné.

Na dobré úrovni nebyla ani evidence dětských táborů vedená krajskými hygienickými stanicemi. Výsledkem centralizace evidence táborů je vedení dvou nezávislých agend o táborech, což v operačním řízení činilo velké orientační problémy.

Varovný signál pro varování obyvatelstva nebyl spuštěn. Probíhalo pravidelné informování o stavu a vývoji povodní v kraji (hejtman kraje, tajemník PK kraje, starostové ORP a krajské hygienické služby). Komunikace byla ztížena krátkými (cca 15-ti minutovým) výpadky sítí GSM.

Zapojení HZS a SDH spočívalo v evakuaci postižených obcí, ochraně majetku, provádění prací na rybnících, ve spolupráci při evakuaci dětských táborů. Mezi nejsložitější řešené situace patřilo pátrání po pohřešované osobě a následné vylovení utonulé osoby z rybníku v obci Bory nad VD Mostiště.

Z ostatních složek IZS spolupracovala PČR při uzavírání komunikací a řízení dopravy na vybraných místech. Nevznikla potřeba účasti AČR.

ORP Bystřice nad Pernštejnem

Přívalovými srážkami byla zasažena zejména malá povodí s drobnými vodními toky.

PK ORP Bystřice nad Pernštejnem monitorovala situaci 30.6.2009. Byly provedeny pochůzky za účelem zjištění případných překážek na vodním toku Bystřice a jeho přítocích. Dále byla provedena kontrola rybníků. Povodňová komise ORP Bystřice nad Pernštejnem nezasedala.

MÍSTNÍ ČÁST ROVNÉ – dne 30.6.2009 v 15:45 hodin byla nahlášena povodňová situace způsobená extrémní srážkou v povodí vodních nádrží v Rovném (druhá vodní nádrž je stále po povodni z roku 2008 protržená). Vlastními silami byli evakuováni čtyři lidé. Voda tekla přes komunikaci k vodní nádrži a dále údolím přes druhou vodní nádrž, na které došlo ke zvětšení škody z roku 2008, která dosud nebyla sanována. K přívalové povodni nebyli povoláni hasiči, neboť voda přešla přes území ve velmi krátké době. V 16:30 hodin došlo k uklidnění situace.

MĚSTYS STRÁŽEK – dne 30.6.2009 v 16:00 hodin ohlásila PK obce Strážek přívalovou povodeň, přívalový déšť zasáhl západní část obce. Škody na majetku obyvatel nebyly hlášeny.

ORP Havlíčkův Brod

Povodňová komise ORP Havlíčkův Brod nezasedala.

Na území ORP Havlíčkův Brod byly zaznamenány v období od 18.5. do 22.7.2009 přívalové dešťové srážky způsobující povodně. Podle dostupných informací byly nejvíce zasaženy obec Stříbrné Hory a město Přibyslav.

OBEC STŘÍBRNÉ HORY - Byla zasažena přívalovým deštěm dne 30.6.2009. Přívalový déšť způsobil ucpání místní kanalizace.

MĚSTO PŘIBYSLAV - Dne 29.6.2009 způsobil přívalová srážka zatopení sklepů u několika domů v Poříčí a Přibyslavi. Bouře se přehnala nad územím města Přibyslav mezi 14:45 hod a 15:20 hodin. Voda zahltla kanalizační systém, Dne 3.7.2009 byla v Poříčí provedena preventivní protipovodňová opatření spočívající ve stavění hráze z pytlů s pískem.

Na základě získaných zkušeností lze konstatovat, že významnou roli v zamezení škod způsobenými přívalovými srážkami a splachem bahna z polí hrají protierozní opatření, která se v současné době nerealizují, a nebo se v rámci zásad správné zemědělské praxe nedodržují.

ORP Jihlava

Povodňová komise ORP Jihlava nezasedala.

Během přívalových srážek v měsících červen a červenec 2009 došlo na území ORP Jihlava k povodňové situaci pouze v městysi Kamenice a to dne 30.6.2009. Lokální povodeň zasáhla části Na Sádkách, Na Rybníku a blízké okolí. Byly zaplaveny sklepy nemovitostí a následně poškozeny komunikace, tělocvična školy, kanalizace, ČOV a zaneseno koryto vodního toku ve správě ZVHS.

ORP Nové Město na Moravě

Povodňová komise ORP Nové Město na Moravě nezasedala.

OBEC FRYŠÁVA – území obce postihl přívalový déšť dne 25.6.2009 trvající od 17:20 do 18:15 hodin s následnou přívalovou vlnou z oblasti Brádelská přes Mlýnský potok a dále vodním tokem Fryšávka v délce cca 2 km. V obci byl vyhlášen v 17:50 hodin III. SPA, který odpovídal momentální kulminaci hladiny ve vodním toku. Došlo k zatopení sklepů u nemovitostí, byly poškozeny hráze 2 rybníků, poškozeny místní komunikace, kanalizace, mostky a zanesen vodní tok. Zasedala povodňová komise obce, která svoji činnost ukončila dne 26.6.2009 v 19:00 hodin.

OBEC KADOV – postihla dne 25.6.2009 povodeň na toku Fryšávka. V obci byl vyhlášen III. SPA. Zasedala povodňová komise obce, která svoji činnost ukončila dne 25.6.2009 ve 23:00 hodin. Povodní byl poškozen jeden mostek v obci.

OBEC TŘI STUDNĚ – území obce a přilehlé rekreační oblasti byly zasaženy povodní z přívalové srážky. V obci byl vyhlášen III. SPA. Zasedala povodňová komise obce, která svoji činnost ukončila dne 26.6.2009 ve 13:00 hodin. Povodní byly poškozeny místní komunikace, kanalizace, úpravna vody, vodní tok a rybník.

OBEC LÍŠNÁ – dne 1.7.2009 zasedala povodňová komise obce. Důvodem byl přívalový déšť s následnými škodami na komunikacích, kanalizaci a požární nádrži. SPA nebyl vyhlášen.

ORP Pacov

Povodeň ve dnech 2.–3.7.2009 vznikla z důvodu přívalových srážek v okolí Vodice a Ježova (ORP Tábor) a vydatných srážek na území ORP Pacov. Jednalo se o ohraničené lokální povodně vznikající prakticky na celém území ORP Pacov. V místech, která byla zasažena přívalovou srážkou byly dosaženy hodnoty pro III. SPA velmi rychle – v průběhu několika minut.

Na základě příznivé prognózy vývoje meteorologické a hydrologické situace, omezila ORP Pacov i některé další obce činnost povodňových komisí pouze na hláskou a hlídkovou službu. Hlídková služba byla zaměřena na aktivní vyhledávání krizových míst a odstraňování nedostatků.

OBEC TĚCHOBUZ – dne 2.7.2009 bylo území obce zasaženo povodní způsobenou rozvodněním toku Barborka, který je přítokem vodního toku Trnava. Nad obcí se nachází soustava rybníků, na spodním rybníku soustavy (Loudal) došlo k destrukci hráze, další rybníky soustavy (Talenberský a Daniel) byly povodní poškozeny. Vodní tok Barborka vyběžil a docházelo k částečnému zaplavování některých objektů. Starosta obce Těchobuz v 19:00 hodin vyhlásil III. SPA. Vzhledem k vývoji situace a žádosti povodňové komise obce byla svolána povodňová komise ORP Pacov. Dále byly informovány všechny subjekty na

vodním toku Trnava ve správním území ORP Pacov a informována obec Hořepník jako bezprostředně sousedící obce. Prostřednictvím HZS a PČR bylo zajištěno informování a evakuace dětských táborů, mlýnů a pily.

ORP Telč

Povodňová komise ORP Telč nezasedala.

V důsledku mimořádné srážky vznikla místní povodeň způsobená zahlcením dešťových vpustí a v několika případech vnikla voda i do objektů. Mimořádné škody nebyly nahlášeny. Došlo ke zvýšení hladin v rybnících a průtoků v Telčském potoce a Moravské Dyji, kde bylo v profilu mostu v Radkově téměř dosaženo II. SPA. K vybřežení docházelo jen sporadicky. Manipulace byla prováděna na všech telčských rybnících.

ORP Velké Meziříčí

Povodňová komise ORP byla svolána dne 2.7.2009 v 17:10 hodin. Komise zasedala do 23:00 hodin. V 18:30 hodin byl vyhlášen III. SPA v místní části Mostiště na základě informací od dispečinku Povodí Moravy, s.p. Hasiči a dobrovolníci zde preventivně připravili pytle s pískem a rozvezli je na nebezpečná místa. O vývoji situace byly informovány obce níže po toku Oslavy, pod Velkým Meziříčím. Část komise vyjela monitorovat situaci do obce Bory a na VD Mostiště. Dne 3.7.2009 v 9³⁰ hodin byl odvolán III. SPA a vyhlášen II. SPA. Na základě opatření přijatých komisí byl Krajský úřad kraje Vysočina, odbor dopravy a silničního hospodářství, požádán o prověření stability a bezpečnosti mostu v místní části Mostiště, na kterém byla před povodňovou situací zahájena rekonstrukce. Most byl po dohodě s městem Velké Meziříčí preventivně uzavřen. II. SPA byl odvolán 5.7.2009.

ORP Žďár nad Sázavou

Povodňová komise ORP Žďár nad Sázavou nezasedala.

V územním obvodu ORP byl zaznamenán výskyt intenzivních bouřek, které byly následovány trvalým deštěm ve dnech 28.6.2009 – 3.7.2009. Výška hladiny ve vodních tocích ve sledovaných profilech nedosáhla II. SPA. Nedošlo k velkým škodám.

Zlínský kraj

V neděli 21.6.2009 v 10:26 byla pro Zlínský kraj vydána výstraha HPPS ČHMÚ na silný trvalý déšť od pondělí 22.6. do středy 24.6.2009 12:00.

Dne 24.6.2009 v cca 18:00 došlo vlivem intenzivního přívalového deště k výraznému zvýšení hladin na drobných vodních tocích v povodí Rožnovské Bečvy (Zašovský potok, Hrachovecký potok, Krhovský potok, Byninský potok a Jasenický potok), což se následně odrazilo na nárůstu hladin v samotné Rožnovské Bečvě. Nejednalo se tedy o běžný průběh povodně, ale o místní přívalovou povodeň.

Při této mimořádné situaci nebylo dosaženo SPA na profilech, rozhodných pro svolání a zasedání Povodňové komise Zlínského kraje. Ve Zlínském kraji zasedala pouze povodňová komise ORP Valašského Meziříčí, která zvládla situaci s pomocí složek IZS. Pracovníci Krajského úřadu Zlínského kraje se zabývali zejména řešením následků povodňové situace.

ORP Valašské Meziříčí

V uvedeném období byly hláskou povodňovou službou povodí Moravy a PK města Valašské Meziříčí nahlášeny stavy hladin na Rožnovské Bečvě z hlásného profilu Valašské Meziříčí. Nejhorší situace byla zaznamenána v obcích Zašová (zaplaveno cca 100 domů) a Lešná.

Ve středu 24.6.2009 v 18:45 na základě hlášení MP informoval tajemník PK starostu města o situaci a ten rozhodl o svolání pohotovostní skupiny PK ke zhodnocení vzniklé situace a přijetí opatření.

V 19:10 byla starostou Valašského Meziříčí aktivována povodňová komise a obcím v působnosti ORP bylo předáno upozornění.

Na základě průběhu hladin byl 24.6.2009 v 20:45 vyhlášen rozhlasovým varovným systémem III.SPA na Rožnovské Bečvě, která kulminovala v 20:40.

Dle pokynů hlásné a hlídkové služby byli o aktuálním povodňovém stavu průběžně informováni: OÚ Lešná, OÚ Chropyně, MěÚ Hranice na Moravě, KÚ Zlínského kraje a Vodohospodářský dispečink Povodí Moravy.

Jednotky SDH pomáhaly místním občanům při zabezpečovacích povodňových pracích.

V 23:50 byla hlásná a hlídková služba předána Městské policii. PK se znovu sešla 25.6.2009 v 6:00 a pokračovala ve vyhodnocování situace a zajišťování pomoci postiženým obyvatelům.

Ve čtvrtek 25.6.2009 ve 12:15 byla nahlášena havárie na hlavní kanalizační stoce odvádějící dešťové a splaškové odpadní vody na centrální ČOV města Valašského Meziříčí. O havárii byl informován provozovatel vodního díla – Vodovody a Kanalizace Vsetín, akciová společnost a v součinnosti s tímto subjektem byla havárie likvidována.

Od pátku 26.6.2009 PK pověřila pracovníky úřadu k jednání s postiženými občany ve věci poskytnutí sociálních dávek hmotné nouze.

Dne 2.7.2009 ukončil předseda PK její činnost.

Informace o stavu hladin na tocích na internetové adrese ČHMÚ a Povodí Moravy jsou uváděny jen pro měrné profily kategorie A resp. B, což je v případě místních povodní na malých vodních tocích nedostačující.

I když nebyla ve větší míře zasažena místní část Poličná, osvědčil se hlásný profil kategorie C osazený automatickým hlásičem na vodním toku Loučka. PK doporučuje instalovat na Krhovském potoce také tento automatický hlásič.

Získávání informací o stavech prostřednictvím internetu bylo nedostatečné a muselo být řešeno hlídkovou službou.

Podrobné záznamy o průběhu povodně jsou zaznamenány v povodňové knize a dokumentaci zásahů HZS města Valašského Meziříčí.

OBEC BYNINA - došlo k zaplavení místní komunikace a jednotka SDH musela zasahovat při záchraně a transportu osoby postižené náhlým srdečním selháním.

OBEC ZAŠOVÁ - Dne 24.6.2009 byla zaznamenána ve večerních hodinách přívalová lokální povodeň v povodí Kačínového a Zašovského potoka. V průběhu 20-30 minut došlo k vylití Zašovského potoka z koryta toku a zaplavení přilehlých domů po celé délce toku. Další vydatné srážky spadly v pátečních odpoledních hodinách 26.6.2009, kdy se v dolní části obce zahltl kanalizační systém a voda se opět dostávala do již vyčištěných domů kanalizačními vpustěmi.

Ve večerních hodinách byly odstraňovány především překážky v toku. O dosypání břehů potoka a jejich zpevnění se postaraly Lesy ČR a správa toků. Ředitelství silnic Zlínského kraje zřídilo provizorní přemostění Zašovského potoka do Veselé, kde byl původní most stržen vodou.

Základním nedostatkem byla komunikace v rámci mobilní sítě O2, podle vyjádření některých občanů nefungovala ani internetová síť. Telefonu starostky obce Zašová je přiřazena aktivní služba preference volání – patří do skupiny Malý starosta. V době povodní, ale nebyl její telefon převeden do režimu „krize“. Navíc v podvečerních hodinách 24.6.2009 nefungovala síť O2 ani standardním způsobem. Zástupci obce Zašová doporučují nastavit možnost přechodu do stavu krize i pro lokální situace.

Dalším komunikačním problémem byl místní rozhlas. V obci Zašová je zaveden z 80% drátový systém. Voda strhla 2 sloupy veřejného rozhlasu v centru obce a narušilo se tak spojení v polovině obce. Z tohoto důvodu bylo nutné informovat občany v této oblasti osobně. Značné škody byly způsobeny splavením velkých kusů dřeva. Jako nutné se ukázalo zamezit ukládání dřeva a jiného materiálu na břehové hrany a provádět pravidelnou kontrolu správcem toku, případně obcí.

OBEC LEŠNÁ - Dne 24.6.2009 v katastrech obce Lešná (Lešná, Perná, Příluky, Lhotka nad Bečvou, Vysoká, Mštěnovice, Jasenice) došlo v cca 18:30 k intenzivnímu dešti a bouřkovým jevům, což mělo za následek zvýšení hladiny a vylití zejména drobných toků. Došlo k poškození místních a účelových komunikací, mostků, propustků a částí kanalizací.

V zastavěných oblastech došlo k zaplavení okolí cca 90 obytných domů včetně studní a k vytopení 15 rodinných domů.

Problémy zhoršující průběh povodně byly způsobeny mimojiné umístěním drobných staveb (skladů, zahradních domků atd.) v blízkosti vodních toků. Bude nutné věnovat větší pozornost při povolování těchto staveb stavebním úřadem a důsledně požadovat odstranění staveb nepovolených ..

Základním nedostatkem při řízení a koordinaci prací a vlastní práce PK bylo nefungující spojení prostřednictvím mobilních sítí všech operátorů. Nebylo funkční ani preferenční volání.

Přínosem pro řešení krizové situace při povodni v obci byl fungující bezdrátový rozhlas, který fungoval nezávisle na povětrnostních podmínkách a byl hlavním komunikačním prostředkem pro vyrozumění občanů.

2.3 Popis a zhodnocení činnosti jednotlivých povodňových orgánů

2.3.1 Povodňové orgány (Ústřední povodňový orgán, povodňové orgány krajů, obcí s rozšířenou působností a obcí)

Povodně na území ČR probíhaly v několika etapách na mnoha místech ČR, ale byly většinou lokálního charakteru. Povodněmi bylo zasaženo v různé míře území většiny krajů, z toho ve 4 krajích byl z důvodu vzniklého ohrožení a škod vyhlášen stav nebezpečí.

V návaznosti na vývoj povodňového ohrožení byly aktivovány povodňové komise obcí a krajů, které realizovaly úkoly vyplývající z povodňových plánů. Byly vyhlášeny stupně povodňové aktivity. Následkem velmi rychlého nástupu povodní však byly na mnoha místech stupně povodňové aktivity vyhlášeny až po vyvrcholení hlavní povodňové vlny, případně nebyly vyhlášeny vůbec. Povodňové záchranné, zabezpečovací a likvidační práce byly zpočátku koordinovány povodňovými komisemi obcí a obcí s rozšířenou působností.

Vzhledem k zasažení velkého množství obcí bylo řízení ochrany před povodněmi v některých krajích zajišťováno povodňovými komisemi krajů. V nejvíce postižených krajích (Moravskoslezský kraj, Olomoucký kraj, Jihočeský kraj a Ústecký kraj) byl pro zasažené obce vyhlášen stav nebezpečí, v souladu s ustanovením § 3 ods. 3 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a povodňové komise předaly řízení krizovým orgánům.

Úplný přehled vyhlášených stupňů povodňové aktivity a vyhlášených stavů nebezpečí je uveden v dále uvedených tabulkách (Tab. 4 a 5).

Během povodně 2009 nebylo nutné, aby ÚPK převzala ústřední řízení ochrany před povodněmi, protože povodňová situace byla dobře zvládána na regionální úrovni.

Řízení a koordinace povodňových záchranných, zabezpečovacích a likvidačních prací probíhaly podle zákona č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a podle zákona č. 254/2001 Sb. o vodách. Po vyhlášení krizového stavu probíhalo řízení a koordinace podle zákona č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení.

Plnění povinností vyplývajících z § 76 zákona č. 254/2001 Sb. o vodách, který stanoví zásady dokumentace a vyhodnocení povodní se ukázalo jako problematické. Projevilo se, že nejsou zcela jasné podmínky, za kterých vzniká povinnost dokumentaci zpracovat. Zprávy o povodni měly nejednotný charakter a problematické bylo i dodržení termínu pro jejich zpracování.

Ústřední povodňový orgán

MŽP respektive povodňová služba odboru ochrany vod (OOV MŽP) jako ústřední povodňový orgán, v době před svoláním ÚPK, zabezpečovala hodnocení povodňové situace. Vzhledem k dalšímu vývoji a zejména tomu, že nebylo ÚPK převzato ústřední řízení pokračovala povodňová služba MŽP v podávání zpráv o povodňové situaci i v období kdy zasedala ÚPK.

Od 21. 6. byla na základě výstrahy ČHMÚ situace monitorována. Z počátku se jednalo především o aktivity předpovědní a hlásné povodňové služby, kterou ze zákona zabezpečuje ČHMÚ. Při naplnění výstrah ČHMÚ tj. překročení hodnot 50 mm u 24 hodinových úhrnů srážek v Krkonoších, na Šumavě, v Novohradských horách a v Jeseníkách a dosažení III. stupně povodňové aktivity na hlásném profilu kategorie A, byly po ověření situace u správců povodí a ČHMÚ postupně od 24.6.2009 zpracovávány informace pro vedení MŽP, které byly

zpřístupněny veřejnosti na webových stránkách MŽP a na OOV MŽP byla zavedena stálá (24-hodinová) povodňová služba na telefonu. Odborem ochrany vod MŽP byla také vedena Povodňová kniha.

Na základě vývoje povodňové situace bylo dne 28. června 2009 svoláno 1. zasedání Pracovního štábu Ústřední povodňové komise (PŠ ÚPK), které předcházelo plánovanému zasedání ÚPK dne 29.6.2009.

Druhé zasedání ÚPK se uskutečnilo 3. července 2009, a také jemu předcházelo přípravné zasedání PŠ ÚPK.

ÚPK v rámci svých kompetencí informovala vládu o průběhu a důsledcích povodní.

Vzhledem k tomu, že všechna větší vodní díla kapacitně zvládala povodňovou situaci, nebylo potřebné vydávat PŠ ÚPK doporučení na mimořádnou manipulaci. Jediným vodním dílem, kde byla schválena mimořádná manipulace, a to Jihočeským krajem, bylo VD Husinec.

Povodňové orgány krajů

V průběhu povodně byly postupně aktivovány povodňové komise krajů v následujícím časovém sledu: Moravskoslezský kraj (25.6.2009), Olomoucký kraj (25.6.2009), Jihočeský kraj (28.6.2009), Hl. město Praha (28.6.2009), Kraj Vysočina (2.7.2009), Ústecký kraj (5.7.2009).

Ve 4 nejvíce postižených krajích bylo řízení ochrany před povodněmi po vyhlášení stavu nebezpečí převzato orgány krizového řízení. Jejich přehled je uveden dále v souhrnné tabulce (Tab 5).

Ukázalo se, že připravenost členů povodňových orgánů krajů a pracovníků krizového řízení byla na dobré úrovni a prováděná opatření byla přiměřená charakteru a rozsahu povodně.

Za nedostatek v právních předpisech lze označit nemožnost operativního jednání zastupitelstva za krizové situace. Důvodem je ustanovení zákona o krajích, které uvádí, že zasedání zastupitelstva je veřejné. Veřejné zasedání se musí vyhlásit nejméně 10 dnů předem, a proto v časové tísní není použitelné při řešení ohrožení.

Přehled zasedání povodňových komisí krajů

Povodňová komise hl. města Prahy se sešla 28. června 2009.

V Moravskoslezském kraji byl ihned svolán spolu s PK i KŠ a na jejich prvním jednání (25.6.2009 ve 3:00 hod.) byl vyhlášen stav nebezpečí.

Povodňová komise Olomouckého kraje se poprvé sešla 25.6.2009 v 8 hod. Další jednání se pak konalo 26.6.2009 v 9 hod. (2.). Po vyhlášení stavu nebezpečí se konala zasedání Bezpečnostní rady.

Povodňová komise Jihočeského kraje zasedala 28.6.2009 v 6 hod. za přítomnosti předsedy Komise, členů Komise a zástupců KÚ JČK. Dále pokračovala koordinace v pravomoci Krizového štábu.

V Ústeckém kraji zasedala Povodňová komise dne 5. července 2009 v 21 hod. poté přešlo řízení na Bezpečnostní radu a KŠ Ústeckého kraje

Zasedání Povodňové komise kraje Vysočina se konalo dne 3.7.2009, v zúženém složení bylo svoláno v nočních hodinách dne 2.7.2009.

Povodňové orgány obcí s rozšířenou působností a obcí

Ve většině postižených obcí zasedaly povodňové komise, v krajích s vyhlášeným stavem nebezpečí zahájily činnost krizové štáby obcí.

Mnoho obcí zvládalo povodňovou situaci vlastními silami a prostředky za účasti místních SDH. V případech, kdy povodeň přesáhla území obce a povodňový orgán obce nestačil zvládnout potřebné zabezpečovací a záchranné práce, převzal řízení ochrany před povodněmi vyšší povodňový orgán, tedy povodňový orgán ORP.

Při letní povodni 2009 se projevila různá úroveň připravenosti účastníků povodňové ochrany na řešení mimořádných událostí. Jako dobrá byla zhodnocena odborná připravenost pracovníků zabezpečujících povodňovou ochranu na úrovni ORP. V řadě případů byly využity znalosti a zkušenosti z minulých povodní. Jako nejasná se ukázala současná legislativní úprava pravidel komunikace mezi obcemi a ORP. Z povinností ukládaných Zákonem o vodách č. 254/2001 Sb. se jako problematické jevílo informování o nebezpečí a průběhu povodně povodňových orgánů okolních obcí a dalších účastníků ochrany před povodněmi.

Předložený dotazník (osloveny 3 obce a 3 ORP) byl zaměřen také na zjištění základních údajů o povodňových plánech obcí. Dotazy se týkaly termínu zpracování respektive schválení, provádění aktualizací a dostupnosti občanům. Obecně lze zjištění shrnout následovně:

- povodňové plány jednotlivých dotazovaných obcí byly zpracovávány v různých obdobích (u jedné z obcí již v roce 1998, poslední pak až v roce 2006)
- aktualizace se prováděly na základě změny, např. v personálním obsazení nebo jako revize v pravidelném kroku
- povodňový plán je dostupný k nahlédnutí na úřadu příslušné obce

Přehled vyhlášených stupňů povodňové aktivity

Následující přehled vyhlášených stupňů povodňové aktivity (Tab.5) v jednotlivých zasažených lokalitách vychází z informací dodaných jednotlivými krajskými úřady a ze získaných povodňových zpráv obcí s rozšířenou působností.

Vzhledem k charakteru povodně 2009 byly často SPA vyhlášovány až po průchodu hlavní povodňové vlny, nebo nebyly na řadě míst vyhlášovány vůbec.

Tab. 4: Vyhlášené stupně povodňové aktivity

Kraj	ORP	Obec	Vodní tok	Vyhlášení SPA	Odvolání SPA	SPA
Jihočeský	Soběslav		Lužnice	2.7.2009	během pár hodin	II.
Jihočeský	Vodňany	Bavorov, Krašovice, Vodňany	Blanice	24.6.2009 v 8:00	7.7.2009 v 8:00	II.
Jihočeský	Vodňany	Bavorov, Krašovice, Vodňany	Blanice	24.6.2009 v 14:00	7.7.2009 v 8:00	III.
Jihočeský	Strakonice		Volyňka	27.6.2009	28.6.2009 v 20:10	II.
Jihočeský	Strakonice		Volyňka	28.6.2009 v 1:35	28.6.2009 v 13:30	III.
Jihočeský	Strakonice		Otava	28.6.2009 v 4:31	28.6.2009 v 17:00	II.
Jihočeský	Strakonice		Otava	28.6.2009 v 5:00	28.6.2009 v 13:45	III.
Jihočeský	Vimperk		Volyňka	28.6.2009 v 3:05	28.6.2009 v 7:15	III.
Jihočeský	Dačice		Moravská Dyje	2.7.2009 v 21:11	3.7.2009 v 6:22	II.
Jihočeský	Písek	Písek	Otava	28.6.2009 v 8:00	1.7.2009 ve 12:00	II.
Jihočeský	Písek	Písek	Otava	28.6.2009 v 21:33	29.6.2009 v 7:00	III.
Jihočeský	Písek	Heřmaň	Blanice	25.6.2009 v 12:00	8.7.2009 v 7:00	II.
Jihočeský	Písek	Heřmaň	Blanice	28.6.2009 v 20:00	2.7.2009 v 8:00	III.
Jihočeský	Prachatice		Zlatý p.	23.6.2009 v 11:32	25.6.2009	II.
Jihočeský	Prachatice	Netolice	Bezdrevský p.	23.6.2009 večer	25.6.2009	II.
Jihočeský	Prachatice	Podědvory	Blanice	23.6.2009 v 11:06	25.6.2009	II.
Jihočeský	Prachatice	Podědvory	Blanice	23.6.2009 v 12:38	25.6.2009	III.
Jihočeský	Prachatice	Podědvory	Blanice	26.6.2009 v 3:00	30.6.2009 v 14:00	II.
Jihočeský	Prachatice	Podědvory	Blanice	26.6.2009 v 3:27	30.6.2009 v 14:00	III.
Jihočeský	Český Krumlov	Holubov	Křemžský p.	28.6.2009 v 1:45	*	III.
Jihočeský	Český Krumlov	Český Krumlov	Polečnice	28.6.2009	*	II.
Královeshradecký	Broumov	Meziměstí	Stěna	23.6.2009 v 17:45	24.6.2009 v 7:00	II.
Královeshradecký	Broumov	Meziměstí	Stěna	23.6.2009 v 19:00	23.6.2009 v 22:00	III.
Královeshradecký	Broumov	Martínkovice	Stěna, Martínkovický p.**	26.6.2009 v 22:30	27.6.2009 v 6:00	II.

Královehradecký	Broumov	Martínkovice	Stěna, Martínkovický p. **	26.6.2009 v 22:55	27.6.2009 v 2:00	III.
Královehradecký	Broumov	Martínkovice	Martínkovický p. **	2.7.2009 v 12:45	2.7.2009 v 16:05	II.
Královehradecký	Broumov	Martínkovice	Martínkovický p. **	2.7.2009 v 13:11	2.7.2009 v 15:10	III.
Královehradecký	Broumov	Božanov	Božanovský p., Olšinka **	26.6.2009 v 22:25	27.6.2009 v 6:00	II.
Královehradecký	Broumov	Božanov	Božanovský p., Olšinka **	26.6.2009 v 22:45	27.6.2009 v 2:00	III.
Královehradecký	Broumov	Heřmánkovice	Heřmánkovický p.	1.7.2009 v 14:20	1.7.2009 v 17:30	II.
Královehradecký	Broumov	Heřmánkovice	Heřmánkovický p.	1.7.2009 v 14:30	1.7.2009 v 17:00	III.
Královehradecký	Broumov	Broumov	Svinský, Rožmitálský p.	2.7.2009 v 12:15	2.7.2009 v 16:05	II.
Královehradecký	Broumov	Broumov	Svinský, Rožmitálský p.	2.7.2009 v 12:20	2.7.2009 v 15:10	III.
Liberecký	Česká Lípa	Nový Oldřichov, Volfartice, Horní Libchava	Bystrá, Libchavský p.	4.7.2009 odpoledne	4.7.2009	III.
Moravskoslezský	Frenštát pod Radhoštěm	Bordovice	Javoříčka	24.6.2009 v 18:15	25.6.2009 v 6:00	II.
Moravskoslezský	Frenštát pod Radhoštěm	Bordovice	Javoříčka	24.6.2009 v 18:37	25.6.2009 v 6:00	III.
Moravskoslezský	Frenštát pod Radhoštěm	Veřovice	Jičínka	24.6.2009 v 18:30	25.6.2009 v 4:00	III.
Moravskoslezský	Frenštát pod Radhoštěm	Tichá	Tichávka	24.6.2009 v 18:59	24.6.2009 v 22:33	II.
Moravskoslezský	Frenštát pod Radhoštěm	Tichá	Tichávka	24.6.2009 v 19:18	24.6.2009 v 21:00	III.
Moravskoslezský	Frenštát pod Radhoštěm	Lichnov	Lichnovský p.	24.6.2009 v 19:42	24.6.2009 v 21:35	III.
Moravskoslezský	Odry	Fulnek	Husí p. **	2.7.2009 v 16:15	3.7. v 9:00	II.
Moravskoslezský	Odry	Fulnek	Husí p. **	2.7.2009	3.7. v 9:00	III.
Moravskoslezský	Kopřivnice	Kopřivnice	Lubina	24.6.2009 v 20:40	24.6.2009 v 22:50	III.
Moravskoslezský	Kopřivnice	Ženkava	Sedlnice	24.6.2009 v 19:05	24.6.2009 v 23:00	III.
Moravskoslezský	Kopřivnice	Závišice	Sedlnice	24.6.2009 v 21:05	24.6.2009 v 23:40	III.
Moravskoslezský	Kopřivnice	Štramberk	Sedlnice	24.6.2009 v 23:00	*	III.
Moravskoslezský	Kopřivnice	Mošnov	Lubina	24.6.2009	*	II.
Moravskoslezský	Bílovec	Kujavy	Děrenský p.	24.6.2009 v 22:00	25.6.2009 v 9:00	III.
Moravskoslezský	Bílovec	Kujavy	Děrenský p.	2.7.2009 v 16:00	2.7.2009 v 22:30	III.
Moravskoslezský	Nový Jičín	Nový Jičín, Žilina u Nového Jičína, Bludovice u Nového Jičína, Loučka u Nového Jičína, Straník	Jičínka, Zrzávka, Grasmanka, Stranický p.	24.6.2009 ve 20:35	25.6.2009 v 0:45	III.

Olomoucký	Hranice	Polom	Luha **	24.6.2009 v 21:30	*	III.
Olomoucký	Hranice	Opatovice	Opatovický p. **	24.6.2009 v 23:00	*	II.
Olomoucký	Hranice	Hrabůvka	Drahotušský p. **	24.6.2009 v 21:00	25.6.2009 v 12:00	III.
Olomoucký	Hranice	Hustopeče nad Bečvou	Loučský p.	24.6.2009 v 20:25	*	III.
Olomoucký	Jeseník		Bělá **	26.6.2009 v 22:00	27.6.2009 v 10:00	III.
Plzeňský	Domažlice	Domažlice	Zubřiny	3.7.2009 v 18:30	3.7.2009 v 21:10	II.
Plzeňský	Klatovy		Úhlava	27.6.2009 v 23:10	29.6.2009 v 9:30	II.
Plzeňský	Klatovy		Úhlava	28.6.2009 v 3:15	28.6.2009 v 20:10	III.
Plzeňský	Přeštice	Přeštice	Úhlava	28.6.2009 v 17:45	29.6.2009 v 9:15	II.
Plzeňský	Sušice	Sušice	Otava	27.6.2009 v 23:28	28.6.2009 v 9:00	II.
Plzeňský	Sušice	Kolinec	Ostružná	27.6.2009 v 23:45	28.6.2009 v 0:30	III.
Plzeňský	Sušice	Hrádek	Ostružná	27.6.2009 v 23:50	28.6.2009 v 11:30	III.
Plzeňský	Sušice	Hartmanice	Volšovka	27.6.2009 v 21:00	7.7.2009 v 8:00	III.
Vysočina	Velké Meziříčí	místní část Mostiště	Oslava **	2.7.2009 v 18:30	3.7.2009 v 9:30	III.
Vysočina	Velké Meziříčí	místní část Mostiště	Oslava **	3.7.2009 v 9:30	5.7.2009	II.
Vysočina	Pacov	Těchobuz	Barborka **	2.7.2009 v 19:00	3.7.2009	III.
Vysočina	Nové Město na Moravě	Fryšava	Fryšávka **	25.6.2009 v 17:50	25.6.2009 ve 23:00	III.
Vysočina	Nové Město na Moravě	Kadov	Fryšávka **	25.6.2009 v 18:00	25.6.2009 ve 23:00	III.
Vysočina	Nové Město na Moravě	Tři Studně	pramenná oblast Fryšávky **	25.6.2009 v 17:05	25.6.2009 ve 23:00	III.
Vysočina	Žďár nad Sázavou		v.n. Ostrov n. Oslavou	2.7.2009	2.7.2009	III.
Zlínský	Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	Rožnovská Bečva **	24.6.2009 v 20:45	24.6.2009 v 22:51	III.
Zlínský	Rožnov pod Radhoštěm	Zubří	Rožnovská Bečva **	24.6.2009 v 20:48	25.6.2009 v 13:15	II.

* podle povodňových zpráv a poskytnutých informací SPA nebyly odvolány

** poskytnuté podklady neobsahovaly informaci, pro který tok byl SPA vyhlášen - uvedeny toky zasažené povodní na daném území

2.3.2 Orgány krizového řízení

Povodněmi byly nejvíce postiženy oblasti v Moravskoslezském, Olomouckém, Jihočeském a Ústeckém kraji. V těchto krajích byl pro zasažené obce vyhlášen stav nebezpečí a krajské povodňové komise předaly řízení krizovým orgánům. Vyhlášením stavu nebezpečí byla umožněna realizace neodkladných opatření, za současného využití veškerých dostupných zdrojů a prostředků pro záchranu osob a majetku.

Rozhodnutí vydaná hejtmany krajů podle krizového zákona, obsahovala konkrétní krizová opatření, která příslušné orgány krizového řízení na územní úrovni realizovaly v rámci svých podmínek na daném území příslušného kraje.

Doba, na kterou byl stav nebezpečí vyhlášen, se v jednotlivých oblastech liší v závislosti na míře postižení a potřeby využití pravomocí vyplývajících ze zákona č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení.

Souhrnný přehled lokalit, kde byl vyhlášen stav nebezpečí, je uveden v následující tabulce (Tab. 5). Dále je také předložen souhrnný přehled zasedání krizových orgánů krajů.

Přehled vyhlášených krizových stavů

Tab. 5: Přehled vyhlášených krizových stavů (stavů nebezpečí)

Kraj	Území	Datum vyhlášení	
		Od	Do
Moravskoslezský	ORP Nový Jičín, Bílovec, Odry, Kopřivnice, Frenštát pod Radhoštěm	25.6.2009 3:30	24.7.2009 24:00
Olomoucký	ORP Jeseník	27.6.2009 14:00	15.7.2009 24:00
Jihočeský	ORP Písek, Prachatice, Strakonice a Vodňany	28.6.2009 10:00	9.7.2009 24:00
Jihočeský	ORP Vimperk	29.6.2009 17:00	9.7.2009 24:00
Ústecký	ORP Děčín - Srbská Kamenice, Benešov nad Ploučnicí, Jánská, Dolní Habartice, Horní Habartice, Kerhartice, Markvartice, Veselé, Merboltice, Valkeřice, Děčín, Česká Kamenice, Hřensko	6.7.2009 16:00	13.7.2009 24:00
Ústecký	Lipová	6.7.2009 16:00	13.7.2009 24:00

Přehled zasedání krizových orgánů krajů

První společná schůze Krizového štábu Moravskoslezského kraje a Povodňové komise se konala dne 25.6.2009 ve 3 hod. Další společné schůze se konaly 25.6.2009 v 12 hod.(2.), 26.6.2009 v 8 hod.(3.), 10.7.2009 v 8 hod. (4.) a 24.7.2009 v 8 hod. (5.).

Po vyhlášení stavu nebezpečí pro ORP Jeseník zasedala Bezpečnostní rada Olomouckého kraje a to 27.6.2009 v 13 hod.(3.), 28.6.2009 v 9 hod. (4.), 28.6.2009 v 20 hod. (5.), 30.6.2009 v 18 hod. (6.), 4.7.2009 v 9 hod.(7.), 9.7.2009 v 10 hod (8.) a 15.7.2009 v 9:03 hod. (9.).

První jednání společné schůze Krizového štábu Jihočeského kraje proběhlo 28.6.2009 v 8 hod., druhé v 19 hod. Další jednání společné schůze Krizového štábu Jihočeského kraje proběhla 29.6.2009 v 9 hod. (3.), dne 30.6.2009 v 8:30 hod.(4.), dne 1.7.2009 v 8:30 hod.(5.),

dne 3.7.2009 v 8:30 hod.(6.), dne 7.7.2009 v 8:30 hod (7.) a poslední (8.) dne 9.7.2009, kdy ve 12:00 hod. ukončil KŠ činnost.

Dne 6. července 2009 zasedala Bezpečnostní rada Ústeckého kraje a dne 7. července 2009 od 14 hod. se konalo 1. jednání krizového štábu Ústeckého kraje, 2. jednání proběhlo 8. července 2009 v 14:00 a 3. jednání se konalo 13.7.2009 ve 14:00.

2.3.3 Ostatní účastníci povodňové ochrany

Správci povodí

Podniky povodí měly v krajských povodňových komisích i povodňových komisích ORP své zástupce, kteří tak mohli podávat aktuální informace o vývoji situace.

Pracovníci vodohospodářských dispečinků spolupracovali s ČHMÚ na zabezpečení předpovědní povodňové služby a podíleli se na hlásné službě.

Z vodohospodářských a provozních opatření bylo prováděno odstraňování překážek v toku, zpevňování narušených břehů, odstraňování spláví na vodních dílech a mostních konstrukcích ve spolupráci s HZS, jednotkami SDH a na některých místech i AČR. Byly také zajišťovány manipulace v souladu s manipulačními řády a vyhrazování jezů v místech, kde si to situace vyžadovala.

Kromě činnosti vodohospodářských dispečinků byla také povodňová situace neustále průběžně monitorována a vyhodnocována provozními pracovníky povodí, kteří v případě potřeby řešili vzniklé situace přímo v zasažených lokalitách, podávali informace z terénu na dispečinky a také se aktivně zapojovali do činnosti příslušných povodňových orgánů.

V případě potřeby pracovníci povodí, ve spolupráci s povodňovými orgány a ostatními účastníky povodňové služby, ihned zahájili zabezpečovací práce tak, jak to vyžadovala povodňová situace.

Vodohospodářský dispečink Povodí Labe, s.p.

Dne 23.6.2009 ve 20:00 hodin vydal vodohospodářský dispečink (VHD) Povodí Labe, státní podnik Informační zprávu č. 1 o situaci na vodních tocích a vodních dílech ve správě státního podniku Povodí Labe. Dále VHD Povodí Labe průběžně monitoroval hydrologickou a meteorologickou situaci, předával výstražné a informační zprávy ČHMÚ, vyhodnocoval aktuální průtokovou situaci, zpracovával předpovědi přítoků do přehradních nádrží pomocí matematických modelů, řídil manipulace na vodních dílech, informoval PK ORP o dosažení SPA v hlásných profilech kat. A a B. Dále ve spolupráci s ČHMÚ zpracovával předpovědi očekávaného vývoje vodních stavů a průtoků ve vodních tocích a předpovědi velikosti a času kulminací vodního stavu a průtoků pro významné měrné profily.

Také zpracovával a odesílal elektronickou poštou informační zprávy o aktuální povodňové situaci a o jejím očekávaném vývoji na MŽP, MZe, HZS, povodňovým orgánům obcí, médiím a mnoha dalším subjektům. V průběhu předmětné povodňové situace byly vydány 3 zprávy.

V neposlední řadě zajišťoval prezentaci aktuálních vodních stavů a průtoků ve vybraných měrných profilech a informačních zpráv na internetové stránce Povodí Labe, státní podnik www.pla.cz

Vodohospodářský dispečink Povodí Vltavy, s.p.

Na řízení povodňové situace se podíleli pracovníci centrálního VHD v Praze a oblastních dispečinků v Českých Budějovicích a Plzni. Na základě předpovědi ČHMÚ a průběhu povodňové situace byla přijata opatření ke zvýšenému sledování aktuální hydrologické situace a současně byli upozorněni všichni provozní pracovníci a obsluha vodních děl na možnost vzniku povodňové situace. V průběhu povodně pak byly na všech dispečincích Povodí Vltavy přijímány informace z celého povodí Vltavy a denně byly vydávány informační zprávy, které byly odesílány povodňovým orgánům a institucím státní správy. Průběžně byly tyto informační zprávy zveřejňovány také na internetových stránkách Povodí Vltavy, státní podnik (www.pvl.cz). Celkem bylo v průběhu povodně vydáno 51 pravidelných informačních zpráv.

Aktuální hodnoty průtoků v jednotlivých profilech na vodních tocích a údaje o hladinách na nádržích ve správě Povodí Vltavy byly zveřejňovány na internetových stránkách Povodí Vltavy.

Nedílnou součástí informačního servisu poskytovaného VHD bylo podávání informací povodňovým orgánům. V průběhu nepřetržitých 24 hodinových služeb bylo zodpovězeno velké množství telefonických dotazů na povodňovou situaci, jak jednotlivým uživatelům na vodních tocích, tak i veřejnosti.

Vodohospodářský dispečink Povodí Odry, s.p.

V rámci hlásné povodňové služby probíhala výměna informací s ČHMÚ, dále předával VHD informace o aktuálních stavech a průtocích na KOPIS Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského a Olomouckého kraje, na MŽP a MZe, na internetové stránky a v několika případech rovněž telefonicky informoval povodňové orgány. O překročených stupních povodňové aktivity na hlášených profilech byly povodňové orgány informovány prostřednictvím HZS MSK a HZS OLK.

V rámci hlásné povodňové služby bylo odesláno celkem 14 informačních zpráv na povodňovou službu MŽP a MZe.

Do hlásné povodňové služby lze rovněž započítat data-video-konferenční spojení mezi VH dispečinkem Povodí Odry, s.p. a HZS MSK. Celkem byly uspořádány 3 konference, z toho jedna pro PK města Ostravy a dva vstupy pro zasedání PK Moravskoslezského kraje.

Pro zajištění údajů o srážkách a vodních stavech pro výkon hlásné povodňové služby využívá VHD Povodí Odry, s.p. monitorovací systém. V průběhu povodně pracoval monitorovací systém i přes extrémní podmínky při bouřkách bez problémů, pouze v několika stanicích došlo ke krátkodobému výpadku měření srážek, které však bylo v co nejkratší době obnoveno. V rámci předpovědní povodňové služby bylo dne 22.6.2009 započato prognózování průtoků srážko-odtokovým modelem HYDROG na základě vysokých srážkových úhrnů, které byly předpovídaný i na další dny numerickým modelem ALADIN. Model byl postupně spouštěn pro všechny oblasti (tj. Odry, Opava, Beskydy, Bělá) vzhledem k tomu, jak se měnilo rozložení srážkové intenzity v prostoru povodí Odry. Tím, že tato srážková epizoda byla kombinací trvalejšího deště a zároveň nárazové intenzivní bouřkové činnosti, bylo obtížné přesně lokalizovat epicentra bouřek a v závislosti na nich i následné okamžité odezvy v podobě prudce stoupajících povrchových odtoků v jednotlivých vodních tocích. Vzhledem ke krátkým dotokovým dobám povodňových průtoků v povodí Odry do profilů lidských sídel vyplývá, že jejich odezva na extrémně intenzivní srážky byla mnohdy záležitostí několika minut (např. vodní tok Jičínka).

Po celou dobu povodňové situace byly státním podnikem Povodí Odry, po konzultaci s ČHMÚ, pobočka Ostrava vydávány informační a varovné zprávy, které poskytovaly informace o aktuálním stavu na vodních tocích, obsahovaly předpovědi kulminačních průtoků, dosažených N-letostí povodňových průtoků a především informace o možném

ohrožení na lidských životech a na majetku podél zasažených vodních toků. Zprávy o aktuální povodňové situaci byly odesílány dne 22.6. (14:00), dne 23.6. (10:00 a 21:00) a dne 24.6. (9:00) do Centra tísňového volání pro území Moravskoslezského kraje a na HZS Olomouckého kraje, HZS města Jeseník a Městský úřad Jeseník náležící k Olomouckému kraji. O povodňové situaci byla rovněž informována povodňová služba MŽP a MZe.

Ve druhém, na extrémní bouřky opět bohatém období prvního červencového týdne, kdy byly zasaženy převážně levostranné přítoky řeky Odry (zejména Husí potok), se předpovědní povodňová služba zhostila spíše úlohy hlásné povodňové služby, kdy byly sledovány a neprodleně hlášeny extrémní reálně vypadlé srážky na povodí v porovnání s vyvíjející se oblačností na radaru. Telefonicky byl takto aktuálně informován HZS MSK na lokalizaci extrémní srážky, jakož i na rychle narůstající hladinové stavy v jednotlivých profilech vodních toků v důsledku této srážky.

Vodohospodářský dispečink Povodí Ohře, s.p.

Kromě aktivit příslušejících povodí Ohře, jako správci povodí, bylo významnou povodňovou aktivitou VHD předávání informačních zpráv o stavu a vývoji situace na tocích před i v průběhu povodně. Zprávy byly předávány obcím, KÚ, HZS, MZe a MŽP ve dnech 1.-2.7.2009 a 4.7.2009.

Vodohospodářský dispečink Povodí Moravy, s.p.

VHD Povodí Moravy, s.p. zajišťoval nepřetržitý provoz. Automatickým přenosem dat ze stanic Povodí Moravy, s.p., byly aktualizovány údaje o stavech a průtocích na vodních tocích, srážkách a vodních nádržích.

Operativně byl zajišťován servis a údržba stanic, které byly vlivem bouřek mimo provoz. Údaje o dosažených hladinách na některých vodních dílech byly doplňovány na základě hlášení hrázňích příslušných vodních nádrží v četnosti dle platných manipulačních řádů.

Současně byla využívána data ze stanic ČHMÚ, údaje o dosažených stavech z internetových stránek Rakouska a Slovenska, předpovědní modely Německa radarové snímky Polska, Slovenska.

Dispečink byl v průběžném kontaktu s provozem Povodí Moravy, s.p., s povodňovými orgány krajů, s orgány ORP, s KOPIS HZS, s příslušnou obsluhou vodních nádrží.

Operativní zprávy o povodňové situaci byly předávány e-mailem případně telefonicky na příslušné KOPIS HZS, na MZe ČR, MŽP ČR, na příslušné kraje, ORP a telefonicky byly poskytovány dalším subjektům. Celkem bylo vydáno 11 informačních zpráv. Současně byly informace uváděny na internetových stránkách www.pmo.cz, kde byly uveřejňovány tyto operativní zprávy k situaci.

VHD průběžně informoval o vývoji situace na VD Nové Mlýny také Povodie Moravy, závod Malacky a Rakousko.

S vodohospodářským dispečinkem byli ve spojení všichni vedoucí provozů, jejich zástupci a další zaměstnanci včetně obsluhy vodních děl. Aktivně se podíleli na úkolech v rámci ochrany před povodněmi, zajišťovali monitoring, kontrolu a vyhodnocování situace v terénu, pořizovali fotodokumentaci, spolupracovali s obcemi na řešení povodňové situace, manipulace na objektech. V terénu byla také nasazena mechanizace Povodí Moravy, s.p., zejména na Jezernici a Veliče na území provozu Valašské Meziříčí.

Shrnutí činnosti hlásné a předpovědní služby správců významných vodních toků

V průběhu povodně bylo zajištěno v rámci předpovědní a hlásné služby podniků Povodí předávání výstrah, upozornění a informačních zpráv předpovědních pracovišť ČHMÚ a informačních zpráv VHD všem povodňovým orgánům a účastníkům ochrany před

povodněmi. Vzájemné předávání informací a spolupráce s povodňovými orgány obcí s rozšířenou působností a krajskými úřady lze hodnotit pozitivně, osvědčila se hlavně informovanost prostřednictvím internetových stránek, kde jsou prezentovány aktuální informace o hydrologické situaci a v případě Povodí Labe, s.p., Povodí Vltavy s.p. a Povodí Moravy, s.p., i informační zprávy. Odkazy na informace o hydrologické situaci jsou přístupné ihned z úvodní strany internetových stránek jednotlivých podniků Povodí. Pracovníci vodohospodářských dispečinků rovněž zodpovídali telefonické dotazy.

Podle informací z Povodí Labe, s.p. se během povodně ukázalo, že stále není odpovídajícím způsobem zajištěno předávání informací z profilů hlásné a předpovědní služby dle Metodického pokynu č. 15 odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí k zabezpečení hlásné a předpovědní povodňové služby, které by měla zajišťovat příslušná obec. Předávání informací z těchto profilů až na výjimky nefungovalo a je to stále nedorozřešený problém z předchozích povodňových situací. Rovněž předávání informací obcím ležícím níže na toku v případě výskytu povodňové vlny funkční zpravidla není. VHD Povodí Labe, státní podnik má i nadále k dispozici data pouze z automatických měřících stanic Povodí Labe a ČHMÚ.

Při hydrologických předpovědích spolupracoval správce Povodí Vltavy, státní podnik, úzce s ČHMÚ a poskytoval své předpovědi odtoků z nádrží tak, jak mu byly na základě vývoje hydrologické situace známy.

Spolupráce s ČHMÚ byla na dobré úrovni a obě dvě organizace velmi úzce spolupracovaly v průběhu celé povodně pro zajištění dobré informovanosti příslušných povodňových orgánů a pro minimalizaci dopadů povodně.

Správci drobných vodních toků

Lesy ČR s.p. a Zemědělská vodohospodářská správa na tocích ve své správě začaly okamžitě provádět úkony související s odstraňováním následků povodně. Prvotním úkonem bylo monitorování toků a vyhledání problematických úseků, dále pak odstranění překážek v korytě vodních toků, které by bránily plynulému odtoku a odtěžení ohrožujících břehových porostů. Zabezpečovací práce byly prováděny ve spolupráci se starosty postižených obcí, v naléhavých případech za pomoci složek IZS.

Z hodnotící zprávy Lesů ČR vyplynula nespokojenost s komunikací s krajskými povodňovými orgány (Olomoucký a Moravskoslezský kraj).

Předpovědní povodňová služba Českého hydrometeorologického ústavu

Předpovědní povodňová služba informuje povodňové orgány, popřípadě další účastníky ochrany před povodněmi, o možnosti vzniku povodně a o dalším nebezpečném vývoji, o hydrometeorologických prvcích charakterizujících vznik a vývoj povodně, zejména o srážkách, vodních stavech a průtocích ve vybraných profilech. Tuto službu zabezpečuje ČHMÚ ve spolupráci se správcem povodí.

ČHMÚ se významně podílí na hlásné povodňové službě, provozuje většinu vodoměrných stanic v hlásných profilech kategorie A a B na vodních tocích, zajišťuje prezentaci informací hlásné a předpovědní služby (HPPS) na vlastních webových stránkách, kde uveřejňuje aktuální stavy a ve vybraných profilech i předpovědi stavů a průtoků.

Činnost ČHMÚ bude podrobně popsána v dílčí úloze Činnost předpovědní povodňové služby.

Přestože byly ze strany ČHMÚ, v rámci předpovědní povodňové služby, vydávány četné výstrahy a informační zprávy, charakter těchto povodní byl natolik specifický, že vydávané informační zprávy nemohly s dostatečnou podrobností a včasností postihnout vývoj situace na malých povodích a přinést starostům, pracovníkům krizových štábů a hasičům dostatečně přesné podklady pro jejich činnost.

Připomínky k informacím poskytovaným předpovědní povodňovou službou byly uplatněny z více krajů a lze je zobecnit do následujících bodů:

- výstražné informace vydávané ČHMÚ a zasílané cestou HZS ČR byly většinou obecné, platné pro velká území,
- počet vydávaných informací a zpráv byl vysoký, jejich distribuce poměrně značně zatěžovala informační střediska HZS.

V určitých případech, kdy nová informační hodnota vydané výstražné informace byla zhodnocena jako nevýznamná, nebo byly informace vydány v době, kdy v cílové oblasti již probíhaly záchranné a zabezpečovací práce, nebyly tyto informace KOPIS HZS doručeny až na úroveň obcí.

Některými účastníky povodňové ochrany bylo poukazováno na selhávání přístupu na internetové stránky ČHMÚ v době povodní.

Složky Integrovaného záchranného systému

Na realizaci záchranných a likvidačních prací se podílely všechny základní složky IZS (HZS ČR, Policie ČR a Zdravotnická záchranná služba). Zapojeny byly také ostatní složky IZS.

Hasičský záchranný sbor

Výstrahy ČHMÚ byly HZS ČR rozesílány standardním způsobem (dle zákona o vodách, metodického pokynu Ministerstva životního prostředí i smlouvy mezi ČHMÚ a Ministerstvem vnitra – generálním ředitelstvím HZS ČR) do území.

Varovný signál v zasažených krajích z úrovně operačních a informačních středisek hasičských záchranných sborů krajů nebyl spuštěn jak z důvodu rychlosti vzniku mimořádné události, tak z důvodu lokálního zasažení. Varování obyvatel bylo v řadě míst provedeno náhradním způsobem, prostřednictvím jednotek PO, PČR a MP. V ojedinělých případech byly sirény varovacího systému spuštěny dálkově z operačních a informačních středisek hasičských záchranných sborů krajů (1x v Ústeckém kraji pro obce ohrožené protržením hráze rybníka v Huníkově, 2x v Moravskoslezském kraji pro obce v povodí Husího potoka). Na úrovni obcí byli občané informováni prostřednictvím místních rozhlasů až v době vzniku mimořádné události. Sirény byly využívány k vyhlášení poplachu jednotkám sborů dobrovolných hasičů obcí (SDH).

Negativně se tato situace projevila při evakuacích. U občanů docházelo k podcenění nebezpečnosti situace (zejména z dolních částí toků) a nereagovali vždy na upozornění. Situace se zlepšila až po výstraze na možnost konkrétního nebezpečí (např. protržení hráze Huníkovského rybníka v Ústeckém kraji), resp. po důrazném upozornění zasahujících hasičů.

Jednotky HZS ČR spolu s jednotkami SDH obcí neprodleně reagovaly na vzniklou situaci a ve spolupráci s dalšími složkami integrovaného záchranného systému, především PČR a ZZS, zasahovaly na postižených územích. V postižených obcích zpravidla zahájily činnost povodňové komise, v nejvíce postižených krajích převzaly řízení krizové štáby ORP a krizové štáby krajů. Koordinační úloha ve 4 nejvíce zasažených krajích postupně přešla na hejtmana a

KŠ kraje. Na republikové úrovni následně po vzniku povodní převzalo GŘ HZS ČR dne 26. června ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací, v souladu se zákonem č. 239/2000 Sb., o IZS a o změně některých zákonů. GŘ HZS ČR pravidelně podávalo vládě ČR (úřadu vlády) informace o provádění záchranných a likvidačních prací a také vývoji situace na postiženém území. Na republikové úrovni byla GŘ HZS ČR pravidelně přijímána hlášení z krizových štábů krajů, které byly podkladem pro následná opatření..

Při řešení povodňové situace na území České republiky v období od 23. června do 24. července 2009 hasiči provedli 5 391 zásahů, při kterých bylo nasazeno celkem 8 125 hasičů z 993 jednotek požární ochrany.

Za účasti hasičů bylo (řízeně) evakuováno 722 osob a dalších 2 138 osob se evakovalo samo (samovolně). Bezprostředně zachráněno bylo 369 osob.

Při letošních povodních byly zajišťovány následující práce:

- řízení a koordinace záchranných prací,
- průzkum povodňové situace, stavu toků a vodních děl,
- zabezpečování součinnosti se složkami IZS, SSHR a dalšími subjekty,
- vyrozumění příslušných orgánů (krizového řízení a veřejné správy),
- spolupráce s orgány krizového řízení a povodňovými orgány, zabezpečení činnosti a účast v krizových štábech,
- spolupráce a pomoc starostům obcí a ORP,
- varování obyvatelstva,
- řízení a koordinace záchranných prací veliteli zásahu,
- nasazování leteckých prostředků, navigace vrtulníků,
- provádění povodňových záchranných prací,
- provádění prací na objektech vodních děl III. a IV. kategorie (rybnících):
- provádění povodňových zabezpečovacích prací a likvidačních prací:
- asanace
- poskytování informací pro veřejnost a sdělovací prostředky.

Obecně mezi nejsložitější činnosti patřila záchrana osob, práce na vodních dílech III. a IV. kategorie, pátrání po pohřešovaných osobách.

Je nutné zdůraznit, že zásahová a záchranná činnost probíhala za mimořádně těžkých klimatických podmínek (silný déšť a vítr) a za značného rizika.

Nabídka pomoci v podobě vyslání záchranných odřadů HZS ČR do postižených oblastí, byla v postižených oblastech odmítnuta. Z těchto důvodů nebyly záchranné odřady organizovány. Do postižených oblastí vyjelo několik jednotek SDH obcí a to buďto ze svého rozhodnutí, nebo po dohodě s postiženou obcí (zpravidla partnerská obec nebo jiné vazby).

Z nabízené pomoci byly využity: síly a prostředky ZÚ HZS ČR Hlučín, hmotné zásoby HZS ČR, síly a prostředky AČR, pohotovostní zásoby SSHR v ochraňování HZS ČR, hmotné rezervy SSHR, a také např. některé centrálně nabídnuté prostředky humanitární pomoci. Vláda ČR svým usnesením č. 867, ze dne 29. 6. 2009 uložila SSHR bezplatné zapůjčení pohotovostních zásob po dobu 3 měsíců (tj. do 29.9.2009) a bezplatné poskytnutí státních hmotných rezerv pro potřeby složek IZS.

GŘ HZS ČR zabezpečovalo věcné prostředky pro plnění úkolů 7 HZS krajů (Olomoucký, Moravskoslezský, Jihočeský, Ústecký, Vysočina, Jihomoravský a Zlínský).

Policie ČR

Příslušníci Policie ČR ve spolupráci s jednotkami PO a dalšími složkami IZS se podíleli na záchraně a evakuaci osob a zvířat. Mimo předávání informací z míst postižených povodněmi se rovněž podíleli na zajištění dopravní obslužnosti – regulaci dopravy, uzavření příjezdu do zaplavených oblastí pro nepovolane osoby, pátrání po osobách, identifikaci a dokumentaci obětí, ostraze objektů a evakuovaných a vyklizených věcí z postižených objektů. Policisté rovněž zajišťovali dvakrát asistenci při akutním převozu těhotné ženy na Jesenicku.

V rámci postižených krajů, podle informace z 28.6.2009, nebyly zaznamenány žádné případy trestných činů ani přestupků v souvislosti s povodněmi. Nebyl zaznamenán ani žádný výskyt rabování.

Velmi významnou pomocí bylo nasazení vrtulníků Policie ČR.

Armáda ČR

Vláda ČR se usnesla a svým nařízením č. 204/2009 Sb. ze dne 25. června 2009 povolala vojáky AČR k likvidaci následků povodní a nařízením č. 236/2009 Sb. z 20. července 2009 prodloužila dobu trvání jejího úkolu do 31. srpna 2009.

AČR se svou činností podílela zejména na odstraňování a odvozu překážek, rozebírání konstrukcí, demolicích domů, provizorních opravách, záchraně majetku.

K podpoře probíhajících záchranných a likvidačních prací byla vyžádána pomoc Armády ČR s těžkou technikou (v prvním týdnu nasazeno denně přes 500 vojáků a přes 40 ks techniky AČR stavěla i 14 z celkem 16 mostů, vyskladněných pro obnovu dopravy na poškozeném území ze zásob SSHR).

Armáda ČR byla kritizována za zdlouhavou reakci při vyžádání pomoci, která vyvolává prodlevy při nasazení. Starostové obcí a starostové ORP však nepostupovali vždy v souladu s dokumenty, které vydal náčelník Generálního štábu Armády ČR k poskytování sil a prostředků Armády ČR.

Zdravotnická záchranná služba

Nezbytnou byla účast ZZS, která prováděla zejména ošetření a odvoz raněných, zajištění přítomnosti praktického lékaře v postižených obcích a zajištění zásob léčiv.

Je potřebné zmínit i nasazení ostatních složek IZS, jako Celní správa ČR, která asistovala při činnosti Policie ČR, krajské hygienické a veterinární stanice a další. Humanitární pomoc byla organizována ve spolupráci s krajskými úřady, ORP a nevládními organizacemi. Přitom byla tradiční spolupráce s ČČK, organizací ADRA a Českou katolickou charitou a řadou dalších nevládních organizací, která byla na některých místech koordinována s prací posttraumatických týmů. Na pomoc občanům byly zřízeny krizové informační linky a poskytována psychologická pomoc.

Mezi jednotlivými složkami IZS probíhala vzájemná spolupráce bez nedostatků a byla všemi zúčastněnými hodnocena velice dobře. Lze konstatovat, že operační nasazování všech jednotek probíhalo bez výrazných problémů. Je třeba ocenit, že orgány krizového řízení i složky IZS dokázaly správně pracovat s institutem vyžadování věcné pomoci právnických osob. Zmínit je potřebné i zapojení dobrovolníků, kteří se účastnili zejména úklidových prací.

Postup složek IZS, povodňových orgánů obcí a kraje, orgánů krizového řízení byl organizovaný, byl orientován na záchranu osob a poskytnutí nezbytné pomoci.

Záchranné, likvidační i asanační (obnovování původního stavu) práce při povodni byly úspěšně zvládnuty. Je třeba vyzdvihnout činnost SDH obcí, které svým dlouhodobým, samostatným a intenzivním nasazením poskytovaly důležitou pomoc postiženým obcím a občanům.

Sdělovací prostředky trvale informovaly o situaci v postižených oblastech, ale tyto informace byly v řadě případů zavádějící. To způsobilo, že řada států nabídla České republice mezinárodní humanitární pomoc, přestože ČR o pomoc ze zahraničí nepožádala. Ve všech případech byla pomoc s poděkováním odmítnuta, protože síly a prostředky ČR byly dostatečné. Monitorovací a informační středisko Evropské unie bylo pravidelně informováno o situaci v ČR, a jeho prostřednictvím byly informovány všechny členské státy Evropské unie.

Velmi důležitou činností bylo zajišťování informací, informačních materiálů a vytvoření speciálních informačních telefonních linek v krajích, které sloužily v průběhu povodní ke komunikaci s veřejností.

Oproti situaci při povodních v roce 2002, kdy byl systém krizového řízení v počátcích, a vláda České republiky pro zlepšení systému uložila k realizaci řadu zásadních opatření, bylo nyní fungování systému výrazně lepší. Zhodnocení průběhu řešení letošních povodní ukazuje, že opatření prováděná pro řešení krizové situace byla dostatečná a vytvořený systém krizového řízení je schopen řešit situaci na poškozených územích a pomáhat občanům. Potvrdila se správnost vzniku a rozvoje integrovaného záchranného systému České republiky.

Je potřebné zdůraznit, že přestože systém pro zvládání krizových situací je již vytvořen a je funkční, zbývá řada dílčích problémů, které je potřeba řešit a odstranit.

Základní složky IZS a orgány krizového řízení využívaly pro komunikaci při záchranných a likvidačních pracích také služby sítí komerčních operátorů (O2, Vodafone, T mobile). Dostupnost těchto sítí byla limitována jejich zatížením a ve většině krajů docházelo k výpadkům. V období vzniku povodní byly zaznamenány výpadky v síti GSM v oblastech postižených meteorologickými vlivy, kde docházelo ke krátkým cca 15-ti minutovým výpadkům. V prvních dnech bylo tedy jak špatné spojení mobilními telefony, tak horší dovolatelnost v sítích mobilních operátorů z důvodu velkého počtu volajících v poškozených oblastech.

Krizové telefony, které jsou pro krizové situace předurčeny, fungují na platformě operátora O2. Také na této platformě došlo k výpadkům sítě (např. v České Kamenici). Spojení selhávalo v kritických situacích, zejména pokud se nad daným územím vyskytovala bouřka.

2.3.4 Prověření přenosu vybraných zpráv HPPS ČHMÚ

Vybrané zprávy HPPS ČHMÚ pro prověření jejich přenosu (PVI_37/09, IVEJ_10/09, IVEJ_11/09, IVEJ_12/09, HIZ_18/09) ze dne 24.6.2009 byly směřovány i na území Moravskoslezského a Zlínského kraje.

Základní popis vybraných zpráv:

PVI_37/09 Vydáno 24.6.2009 9:30, pro: OLK, **MSK**, JCK, Na jevy: povodňové ohrožení (extrémní stupeň nebezpečí), silný vytrvalý déšť (vysoký stupeň nebezpečí), povodňová pohotovost (vysoký stupeň nebezpečí), silný déšť (nízký stupeň nebezpečí)

IVEJ_10/09 Vydáno 24.6.2009 19:04 pro: JMK, **ZLK**, OLK, **MSK**, Na jevy: extrémní srážky (extrémní stupeň nebezpečí)

IVEJ_11/09 Vydáno 24.6.2009 21:00 pro: OLK, **MSK**, **ZLK**, Na jevy: povodňové ohrožení (extrémní stupeň nebezpečí), extrémní srážky (extrémní stupeň nebezpečí)

IVEJ_12/09 Vydáno 24.6.2009 21:52 pro: **MSK**, Na jevy: Povodňové ohrožení (extrémní stupeň nebezpečí)

HIZ_18/09 Vydáno 24.6.2009 10:30 pro: JCK, KHK, OLK, **MSK** – Informovala o srážkových úhrnech a dosažených SPA a přinesla předpověď na další vývoj

Prověření proběhlo na dvou úrovních. V rámci Hasičského záchranného sboru a současně předání informace od ORP obcím a dále bylo prověřováno, zda došlo k přenosu informací z HPPS až k občanům. Do zjišťování průběhu předávání zpráv na úrovních ORP – obec – občan, které proběhlo formou dotazníku, byly zapojeny 3 ORP a 3 obce.

Níže uvedené tabulky (Tab. 6 a 7) přehledně dokumentují přenos informací mezi jednotlivými organizačními složkami HZS (Zdroj GŘ HZS).

Tab. 6 Vyhodnocení informačního toku v rámci HZS – Moravskoslezský kraj

Moravskoslezský kraj	Prognóza průtoků z Povodí Odry 23.06.2009	Prognóza průtoků z Povodí Odry 24.06.2009	PVI_37/09 24.6. 2009 Vydáno pro: OLK, MSK , JCK	IVEJ_10/09 24.6. 2009 Vydáno pro: JMK, ZLK, OLK, MSK	IVEJ_11/09 24.6. 2009 Vydáno pro: OLK, MSK , ZLK	IVEJ_12/09 24.6. 2009 Vydáno pro: MSK	HIZ_18/09 24.6. 2009 Vydáno pro: JCK, KHK, OLK, MSK
OPIS - převzetí od ČHMÚ			10:35	20:02	22:00	22:53	10:20
OPIS - verifikováno u ČHMÚ			10:40	20:04	22:06	23:00	10:22
OPIS -předání na KOPIS e-mail/fax			E-mail 10:37 Fax do 10:46	E-mail 20:06 Fax do 20:08	E-mail 22:01 Fax 22:00	E-mail 23:03	E-mail 10:23 Fax do 10:32
KOPIS MSK - převzetí od OPIS tech. prostředek/čas převzetí			E-mail 10:41	E-mail 20:11	E-mail 22:05	E-mail 23:08	E-mail 10:37
KOPIS MSK - předání na KÚ tech. prostředek/čas předání			E-mail 11:06	Ne	Ne	Ne	E-mail 11:06
KOPIS MSK - předání na SOPIS FM tech. prostředek/čas předání			E-mail 11:06	Ne	Ne	Ne	E-mail 11:06
SOPIS FM - předání na ORP Nový Jičín tech. prostředek/čas předání			E-mail 11:18	Ne	Ne	Ne	E-mail 11:17
SOPIS FM - předání zkrácené informace na obce na území ORP Nový Jičín tech.prostředek/čas předání			Na obce přeposílá ORP	Ne	Ne	Ne	Na obce přeposílá ORP

KOPIS MSK - převzetí od Pov.Odry „Prognóza průtoků“ tech. prostředek/čas převzetí	E-mail 21:40	E-mail 09:58	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
KOPIS MSK - předání na KÚ tech. prostředek/čas předání	E-mail 22:15	E-mail 09:59	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
KOPIS MSK - předání na SOPIS FM tech. prostředek/čas předání	E-mail 22:07	E-mail 09:58	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
SOPIS FM - předání na ORP Nový Jičín tech. prostředek/čas předání	Ne	E-mail 10:15	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
SOPIS FM - předání zkrácené informace na obce na území ORP Nový Jičín tech.prostředek/čas předání		Na obce přeposílá ORP	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx

Jak PVI 37/09 tak HIZ 18/09 byly natolik obecné pro Moravskoslezský kraj, že se z nich nedalo vyspecifikovat ohrožení konkrétního území, je v nich uvedeno upozornění na povodňové ohrožení pro kraj jako územní celek. Prognóza Povodí Odry, která předcházela výše uvedeným zprávám z ČHMÚ, byla rozeslána na starosty ORP a starosty obcí, přímo vyjmenovaných v této prognóze. K IVEJ: První a další přišly v době, kdy už na Novojičínsku probíhaly záchranné práce a starostové obcí se na nich podíleli spolu s jednotkami PO. V této době není vhodné IVEJ rozesílat do postižených území.

Tab. 7 Vyhodnocení informačního toku v rámci HZS – Zlínský kraj

Zlínský kraj			PVI_37/09 24.6. 2009 Vydáno pro: OLK, MSK, JCK	IVEJ_10/09 24.6. 2009 Vydáno pro: JMK, ZLK , OLK, MSK	IVEJ_11/09 24.6. 2009 Vydáno pro: OLK, MSK, ZLK	IVEJ_12/09 24.6. 2009 Vydáno pro: MSK	HIZ_18/09 24.6. 2009 Vydáno pro: JCK, KHK, OLK, MSK
OPIS - převzetí od ČHMÚ			10:35	20:02	22:00	22:53	10:20
OPIS - verifikováno u ČHMÚ			10:40	20:04	22:06	23:00	10:22
OPIS -předání na KOPIS ZLK e-mail/fax			xxx	E-mail 20:06 Fax do 20:08	E-mail 22:01 Fax 22:00	xxx	xxx
KOPIS ZLK - převzetí od OPIS tech. prostředek/čas převzetí			xxx	E-mail 20:10 Fax do 20:11	E-mail 20:04 Fax do 20:07	xxx	xxx
KOPIS ZLK - předání na KÚ tech. prostředek/čas předání			xxx	Telefonicky 20:20	Telefonicky 22:10	xxx	xxx
KOPIS ZLK - předání na ORP Valašské Meziříčí tech. prostředek/čas předání			xxx	** Telefonicky prostřednictvím člena povodňové komise za HZS kraje 20:25	** Telefonicky prostřednictvím člena povodňové komise za HZS kraje 22:15	xxx	xxx
KOPIS ZLK - předání zkrácené informace na obce na území ORP Valašské Meziříčí tech.prostředek/čas předání			xxx	email: 20:30 SMS: 20:30	email: 22:20 SMS: 22:20	xxx	xxx
KOPIS ZLK - předání na ORP Rožnov pod Radhoštěm tech. prostředek/čas předání			xxx	email: 20:30 SMS: 20:30	email: 22:20 SMS: 22:20	xxx	xxx
KOPIS ZLK - předání zkrácené informace na obce na území ORP Rožnov pod Radhoštěm tech.prostředek/čas předání			xxx	email: 20:30 SMS: 20:30	email: 22:20 SMS: 22:20	xxx	xxx

** od 18:35 hod. zasahovaly na okrese Vsetín JPO, o situaci byli průběžně telefonicky informováni zástupci KÚ a služební funkcionáři HZS kraje. Od 20:00 zasedala na MěÚ Valašské Meziříčí povodňová komise ORP.

Z prověření historie přenosu vybraných zpráv HPPS ČHMÚ, které směřovaly do nejvíce exponovaných lokalit, vyplynulo:

- doby přenosu v rámci struktury HZS ve sledovaných krajích byly velmi rozdílné (MSK kolem 50 min., ZLK kolem 25 min),
- informace o výskytu extrémních jevů pro území MSK nebyly předány až na ORP, protože přišly v době, kdy už v postižených oblastech probíhaly záchranné práce,
- ve Zlínském kraji nedošlo k doručení zpráv zaslaných z KOPIS ZLK na jednu ORP. Na straně adresátů, tj. starostů kontaktovaných obcí, chyběla v době řešení tohoto projektu evidence o doručení zpráv.

Z úrovně ORP a obcí zazněl požadavek na zkonkretizování předávaných zpráv jak do obsahu, tak zejména z hlediska lokality pro kterou je určena, nejlépe pro území jednotlivých ORP (nebo bývalých okresů). Stížnosti padaly i na velký počet rozesílaných zpráv. V mnoha případech je stálým problémem na straně adresáta zabezpečení zpětného potvrzování doručených zpráv (např. při rozesílání pouze e-mailem v mimopracovní době).

3 Náměty pro zlepšení systému povodňové služby a zvládání povodňových situací

Náměty a doporučení uváděné v této kapitole, vyplynuly z poskytnutých podkladů a hodnocení funkce systému ochrany před negativními účinky povodní v období června a července 2009.

1. Netypický charakter letošních povodní ukázal potřebu podrobně analyzovat a upravit systém předpovědní a hlášené povodňové služby, aby přinášel co nejvíce informací i v případě lokálních povodní zasahujících nesledované vodní toky. Je nezbytné prověřit způsob distribuce výstrah a informačních zpráv HPPS se zaměřením na zamezení mnohonásobného doručování, zkonkretizování jejich obsahu a zpřesnění lokalizace

2. Některými účastníky povodňové ochrany bylo poukazováno na selhávání přístupu na internetové stránky ČHMÚ v době povodní. Je žádoucí provést analýzu připojení na straně tazatelů i provozovatele stránek a na jejím základě navrhnout a realizovat opatření na zvýšení spolehlivosti přístupu k informacím zveřejňovaným na internetu.

3. Povodně 2009 ukázaly, jak je důležité a zásadní včasné podání informace o vzniku povodně. Právě problematice předávání prvotní informace povodňovému orgánu by mělo být věnováno více pozornosti. Je zapotřebí zaměřit se i na zajištění zpětné vazby adresátem při předání informace.

4. Byl zaznamenán problém s informováním občanů místním rozhlasem, z důvodu jeho poškození povodní. Je třeba se zaměřit na vybudování spolehlivějšího systému předávání informací občanům. Jako vhodný prostředek pro zvýšení adresnosti informací se v některých oblastech ČR ukazuje zřízení služby SMS zpráv.

5. Je nutné klást vysoký důraz na osvětu veřejnosti, organizovat a účastnit se školení a cvičení povodňových orgánů a všech účastníků ochrany před povodněmi a krizového řízení.

6. Důrazně upozorňovat povodňové orgány nižších stupňů na povinnosti poskytovat informace o nebezpečí a průběhu povodně v jejich územní působnosti povodňovým orgánům vyšších stupňů, povodňovým orgánům sousedních obcí (zdůraznit informování obcí po toku), příslušnému správci povodí, ČHMÚ a HZS ČR. Také jednoznačně vyjasnit pravidla komunikace povodňové komise obce s povodňovou komisí ORP.

7. Upozorňovat na nutnost zpracování a průběžnou aktualizaci povodňových plánů a jejich doplňování na základě získaných zkušeností a dbát na to, aby všechny subjekty, které mají zákonnou povinnost, měly zpracovaný aktuální povodňový plán v odpovídajícím rozsahu a kvalitě. Přínosem pro zlepšení povědomí a tím i připravenosti občanů by bylo zveřejnění povodňových plánů, případně vhodných instrukcí také na internetových stránkách obcí.

8. Při určování pozorovatelů v hlášených profilech kategorie B a náhradních pozorovatelů v hlášených stanicích kategorie A dbát na to, aby u těchto osob nedocházelo ke kumulaci funkcí či střetu s jinými povinnostmi. Je nevhodné, aby tuto činnost vykonávali výkonní funkcionáři povodňové komise obce, pozorovatelé ČHMÚ nebo zaměstnanci správce toku. Je

nutné pravidelně (1x ročně) provádět zaškolování pozorovatelů v hlásných profilech kategorie B a náhradních pozorovatelů v hlásných stanicích kategorie A.

9. Podporovat obce ve zřizování a provozu lokálních výstražných systémů a hlásných profilů kategorie C včetně jejich automatizace.

10. U povodňových komisí obcí zřizovat a důsledně vykonávat hlídkovou a hláskou povodňovou službu.

11. V průběhu řešení povodňové situace docházelo k výpadkům v sítích mobilních operátorů i výpadkům digitální radiokomunikační sítě Pegas. Na základě získaných poznatků je potřebné s takovou situací počítat a mít připraveny záložní způsoby komunikace.

12. Jako potřebné se ukázalo prověřit a případně zajistit vybavenost hasičů i některých dalších základních složek IZS potřebnými technickými a materiálovými prostředky a provést technickou změnu varovného systému.

13. Armáda ČR (AČR) byla kritizována za zdlouhavou reakci při vyžádání pomoci, která znamenala prodlevy při nasazení osob a techniky. Nicméně starostové obcí a starostové ORP nepostupovali vždy v souladu s dokumenty, které vydal náčelník Generálního štábu Armády ČR. Proto je žádoucí, aby příslušní zástupci krajů a obcí byli předem seznámeni se způsobem nasazování AČR, příp., aby vlastní proces vyžádání pomoci byl upraven na základě zkušeností z těchto povodní.

14. Ke zvýšení rychlosti nasazování složek AČR, by přispěla změna kompetence, tj. dočasný přesun práva rozhodnout o změně místní dislokace na pověřenou osobu z Krajského vojenského velitelství.

15. Přínosem pro systém krizového řízení by jistě bylo uplatnění konkrétních dobrých zkušeností z Moravskoslezského kraje, kde Zdravotnická záchranná služba (ZZS) v zaplavených obcích pomáhala zajistit praktické lékaře. Zejména dlouhodobě nemocní tak mohli v krátké době získat minimálně nezbytná léčiva.

16. Současná evidence dětských táborů, kde podmínkou pro zaevidování je min. počet 25 osob, vedená krajskými hygienickými stanicemi, se ukázala jako nedostatečná. Protože se tato povinnost netýká menších táborů, často o nich chybí informace i na příslušném obecním úřadě. Je potřebné nalézt způsob zajištění vedení záznamů i o malých táborech.

17. Za nedostatek v právních předpisech lze jednoznačně označit nemožnost operativního jednání zastupitelstva za krizové situace. Důvodem je ustanovení zákona o krajích, které uvádí, že zasedání zastupitelstva je veřejné. Veřejné zasedání se musí vyhlásit nejméně 10 dnů předem, a proto v časové tísní není použitelné při řešení ohrožení. Z tohoto důvodu je potřebné provést změny v příslušném zákonu.

18. V zájmu zajištění všech informací potřebných pro vyhodnocení povodně je nezbytné vytvořit jednotnou osnovu zpráv o povodni zpracovávaných povodňovými orgány obcí, obcí s rozšířenou působností a účastníky ochrany před povodněmi, jimž je tvorba těchto zpráv uložena zákonem č. 254/2001 Sb. podle §76. Zde zákon o vodách ukládá zpracování zprávy do jednoho měsíce po ukončení povodně. V případě potřeby rozsáhlejších dokumentačních prací pak provedení doplňkového vyhodnocení do šesti měsíců po ukončení povodně. Na

základě zkušeností z roku 2009 je nezbytné vyžadovat dodržení zákonem stanovených termínů.

19. Zahrnout opatření ke zlepšení výkonu povodňové služby do plánů pro zvládání povodňových rizik (ve smyslu směrnice EU).

20. Jako součást systému ochrany před povodněmi je třeba hledat metody na zlepšení předpovědí průtoků. Návazně je však potřeba myslet i na zabezpečení správné interpretace výstupů a jejich aplikace s vědomím jejich nejistot.

21. V oblasti legislativního rámce organizace předpovědní povodňové služby je nezbytné novelizovat metodický pokyn k zabezpečení hlásné a předpovědní služby v ČR, a v něm zohlednit specifika hodnocení nebezpečí vzniku přívalových povodní a konkretizovat činnosti jednotlivých článků hlásné a předpovědní služby (včetně správců povodí) při informování povodňových a krizových orgánů na různé úrovni řízení.